

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Michael Feuerstein

**Právní ochrana domén ve vztahu k právům na
označení**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): prosinec 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 13. prosince 2016

Michael Feuerstein

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu JUDr. Tomášovi Dobřichovskému, Ph.D. za odborné vedení této diplomové práce a cenné připomínky, které jsem od něj obdržel. Dále děkuji svým rodičům za podporu, kterou mi věnovali nejen při psaní této práce, ale v průběhu celého studia.

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Technické pozadí	8
2. 1. Světová síť internet	8
2. 2. IP adresa a systém DNS	9
3. Domény a doménová jména	12
3. 1. Pojem a funkce doménového jména	12
3. 2. Struktura doménových jmen	12
3. 3. Domény nejvyššího řádu.....	14
3. 3. 1. Generické domény nejvyššího řádu	14
3. 3. 2. Nové generické domény nejvyššího řádu	15
3. 3. 3. Národní domény nejvyššího řádu	16
3. 3. 4. Doména .eu	16
3. 4. Domény druhého řádu.....	18
3. 5. Proces registrace doménových jmen.....	19
4. Pohled práva na doménové jméno	22
4. 1. Právní zakotvení doménového jména	22
4. 2. Doménové jméno jako věc v právním smyslu	24
4. 2. 1. Doménové jméno jako předmět vlastnického práva.....	27
4. 2. 2. Držba doménového jména	31
5. Konflikt doménových jmen s jinými právy	34
5. 1. Doménové jméno a ochranná známka	36
5. 1. 1. Právní úprava ochranných známek	37
5. 1. 2. Specialita známkoprávní ochrany	39
5. 1. 3. Zákonná omezení ochranných známek.....	41

5. 1. 4. Teritorialita známkoprávní ochrany.....	43
5. 1. 5. Zaměnitelnost doménového jména a ochranné známky	44
5. 2. Doménové jméno a obchodní firma.....	46
5. 3. Doménové jméno a označení původu	49
5. 4. Doménové jméno a jméno člověka.....	51
6. Spory o doménová jména	53
6. 1. Řešení sporů o generická doménová jména.....	54
6. 2. Řešení sporů o doménová jména .cz.....	58
6. 2. 1. Rozhodčí řízení	58
6. 2. 2. Infrastrukturní ADR.....	63
6. 2. 3. Soudní řízení	66
6. 3. Řešení sporů o doménová jména .eu.....	68
7. Závěr	71
Seznam zkratk	75
Seznam použité literatury a pramenů.....	77
Abstrakt.....	85
Abstract.....	86

1. Úvod

Ač se nám to líbí nebo ne, informační technologie hrají v současné společnosti zásadní roli. Stále více lidí se stává držiteli všemožných přístrojů, které jsou začleněny do internetové sítě a poskytují svému uživateli přístup na webové stránky. Nejedná se již pouze o klasické počítače, ale tuto funkci dnes nabízí také chytré telefony, televize, herní konzole apod. Přístup k internetu je nám tedy poskytnut téměř v jakýkoliv okamžik chceme, což vede k tomu, že některé činnosti se pomalu přesouvají z reálného světa do této platformy. Lidé skrze internet komunikují, platí účty, nakupují potraviny a jiné zboží. A právě tento tržní potenciál způsobuje, že internet je přirozeně v popředí zájmu hospodářských subjektů. Vhodná sebe prezentace v tomto prostředí může být klíčem k podnikatelskému úspěchu. S tím počítají i dnešní obchodní strategie, které přímo cílí na uživatele internetu.

Stejně jako se v ulicích orientujeme za pomoci vývěsných štítů a firemních tabulí, tak pro uživatele internetu tuto funkci poskytují domény, respektive doménová jména. Správně zvolené doménové jméno je schopné svému držiteli zajistit konkurenční výhodu a přilákat na své stránky větší množství potencionálních zákazníků. Dostáváme se tedy do situací, kdy jsou společnosti ochotné vynaložit nemalé prostředky na to, aby to byly právě ony, které budou moci pod přitažlivým doménovým jménem působit. Doménová jména se tak stávají běžným předmětem obchodních transakcí, v čemž někteří vidí snadný způsob zbohatnutí, a proto se snaží pro sebe zaregistrovat zpeněžitelná doménová jména. Problém však nastává v momentě, kdy se tato činnost dotkne specifických, právem zvlášť chráněných statků. Je poté otázkou, zdali jim má právo poskytnout ochranu i vůči doménám, anebo je každého věc, jaké doménové jméno pro sebe získá, stejně jako např. na jakou adresu umístí svou provozovnu.

Internet a zároveň i doménová jména se vyznačují tím, že v jednotlivých státech nebývají podrobeny zvláštní zákonné regulaci a jejich úpravu je nutné dovozovat z obecných předpisů. Vzhledem k specifickému charakteru domén však může aplikace současných předpisů přinášet nejasné závěry. Je proto cílem této práce zanalyzovat, jakým způsobem pohlíží současná česká právní úprava na doménová jména. Čtenáři by mělo být osvětleno, v čem spočívá právní podstata doménových jmen, jak se projevují

směrem k jiným právním statkům a jakého procesního postupu může využít v momentu, kdy se bude jejich zněním cítit dotčen na svých právech.

K lepšímu pochopení právní povahy doménových jmen je nezbytné ozřejmit technické základy, na kterých jsou založena. To by měla ve stručnosti poskytnout první kapitola této práce, po jejímž přečtení by měl čtenář v zásadě pochopit, v čem spočívá internet a jakou roli mají pro jeho fungování doménová jména.

Navazující část by se poté měla zaměřovat na samotné postihnutí pojmu doménového jména, jeho funkcí a struktury, z čehož by měla vyplynout jeho odlišnost od domén jako takových. Dále bych chtěl nabídnout přehled existujících domén, jakým způsobem jsou spravovány a jak probíhá proces registrace doménových jmen pod těmito doménami.

Od tohoto bodu by se měla práce zaměřit na témata, která jsou více spjata s právem. Především se pokusím vystihnout, jak lze z hlediska českého právního řádu klasifikovat doménová jména a jak se toto změnilo v důsledku proběhnuvší rekonstrukce soukromého práva. Přitom bych chtěl čtenářům poskytnout, jak na tuto otázku nahlíží jak odborná veřejnost, tak i soudní praxe.

Na to by měl navázat oddíl věnující se vztahu doménových jmen a jiných českým právním řádem chráněných statků, především práv na označení. Chtěl bych předvést, jaké konfliktní situace mezi nimi mohou nastat a za jakých okolností by mohla být vůči doménovému jménu poskytnuta ochrana osobám oprávněným z jiných práv.

Práci bych rád uzavřel kapitolou, v rámci které by měly být nabídnuty možnosti, jak se vůči doménovým jménům domoci svých práv. V tomto ohledu je cílem zvláště se zaměřit na domény .cz a .eu, které jsou českým uživatelům nejbližší. Rád bych přitom zhodnotil klady a zápory možných postupů.

2. Technické pozadí

2. 1. Světová síť internet

Ačkoliv jsou doménová jména prvkem, se kterým se většina z nás setkává prakticky každodenně, málokdo je schopný zachytit jejich přesný význam a smysl v rámci fungování internetu. Pro dokonalé pochopení této práce je proto důležité si pro začátek vymežit pojem domény a alespoň naznačit její funkce. Základním pojmem, ze kterého musíme vycházet je „Internet“, neboť ten definuje prostředí, ve kterém se domény uplatňují. Ve slovníku u tohoto hesla nalezneme vysvětlení, že internetem se rozumí celosvětová síť počítačů.¹ Prakticky se jedná o globální systém vzájemně propojených počítačových či obdobných sítí, po kterém putují mezi jednotlivými body informace ve standardizované formě.² První podoby dnešního internetu lze spatřovat již na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století, kdy byla ve Spojených státech amerických spuštěna síť označovaná jako ARPANET, jejímž cílem bylo zavedení komunikační platformy, která by stála na silné decentralizaci. To by umožnilo její fungování i v případě poškození některé z jejích částí, což jsou principy, jež jsou vlastní i současnému internetu.³

Často je možné setkat se situacemi, kdy osoby užívají označení internet, ačkoliv reálně hovoří o webu (World Wide Web). Tyto pojmy není možné používat jako synonyma, neboť web je pouze jednou, i když pravděpodobně nejpoužívanější, z několika služeb poskytovaných v rámci sítě internetu. Jde o službu umožňující přístup k informacím a dokumentům nacházejících se na internetu a vyjádřených pomocí webových stránek.⁴ Ty jsou navzájem propojeny skrze hypertextové odkazy, přičemž pro každou takovou webovou stránku je příznačný jedinečný identifikátor URL (Uniform Resource Locator), který určuje její přesné umístění v síti. Tato adresa je v

¹Co je to Internet? *IT Slovník – počítačový slovník* [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://it-slovník.cz/pojem/internet>.

²MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 33.

³PETERKA, Jiří. Na počátku byl ARPANET.... In: *eArchiv* [online]. 1995 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/a95/a504c502.php3>.

⁴BEAL, Vangie. The Difference Between the Internet and World Wide Web. In: *Webopedia: Online Tech Dictionary for IT Professionals* [online]. 2010 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://www.webopedia.com/DidYouKnow/Internet/Web_vs_Internet.asp.

zásadě vytvořena ze čtyř prvků – 1) označení protokolu (nejběžněji „http“), 2) označení sítě www, 3) označení domény druhého řádu (např. „jakpsatweb“) a 4) označení vrcholné domény (např. „cz“).⁵ Na tento kořen mohou dále navazovat fakultativní části URL, jakožto umístění informace v rámci struktury adresářů (k čemuž jsou využívána lomítka) či záložky odkazující na určitou část stránky (za pomoci znaku #zalozka umístěného na konci adresy).⁶ Spojením těchto částí dostaneme tedy ucelenou URL, v tomto případě třeba *http://www.jakpsatweb.cz/zalozky.html#priklad*.

Pro doplnění by bylo vhodné uvést některé další základní služby internetu. Těmi jsou především elektronická pošta (E-mail), přenos souborů pomocí FTP protokolu či přenos hlasové komunikace skrze VoIP protokol.⁷

2. 2. IP adresa a systém DNS

Fungování internetu je založeno na vzájemné interakci mezi jednotlivými připojenými zařízeními. Tato komunikace je zajišťována „TCP/IP protokolem“ (Transmission control protocol/Internet protocol), který je schopný transformovat informace do sekvence paketů a adresovat je vybranému bodu sítě.⁸ Aby bylo možné lokalizovat požadované zařízení, je každému takovému bodu přidělen unikátní číselný kód nazývaný IP adresa. Ta se v síti internetu vyskytuje ve dvou podobách, rozlišených na základě hodnot, kterých mohou nabývat. Starším druhem je 32-bitová IPv4, jež je z důvodu vyčerpávání svých podob doplňována novou verzí IPv6, založenou na 128-bitovém principu. Zatímco u verze IPv4 se adresa zapisuje formou čtyř bajtů⁹ vzájemně oddělených tečkami a nabývajících hodnoty 0 až 255, tak IPv6 využívá ke svému vyjádření šestnáctkovou soustavu, a proto se zapisuje ve formě osmi částí, tentokrát

⁵MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 35.

⁶Co je URL. *Adaptic* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.adaptic.cz/znalosti/slovnicek/url/>.

⁷Services of Internet. *IT – Informatics Alphabet* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.informatics.buzdo.com/p914-internet-services.htm>.

⁸ROUSE, Margaret. TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). In: *Networking information, news and tips - SearchNetworking* [online]. 2008 [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://searchnetworking.techtarget.com/definition/TCP-IP>.

⁹Jeden bajt je jednotkou množství dat, která v sobě obsahuje 8 bitů, přičemž každý takový bit může nabývat hodnoty 1 či 0.

předělovaných dvojtečkami.¹⁰ To umožňuje větší množství kombinací a tak lze předpokládat, že nebude nutné v blízké budoucnosti přistupovat k další aktualizaci protokolu IP.

Tento způsob adresování je vhodný pro výpočetní techniku schopnou flexibilní práce s čísly. Pro běžné uživatele internetu se však nejedná o moc komfortní způsob, jak získávat přístup k informacím. Zapamatování komplikovaných číselných řetězců by bylo velmi obtížné, a tak bylo nutné nalézt řešení umožňující snadnější komunikaci po internetu. V roce 1984 se proto přistoupilo k vytvoření systému doménových jmen (DNS – Domain Name System) umožňujícímu spárování konkrétní IP adresy s jedinečným jménem, které bude pro člověka pravděpodobně lépe zapamatovatelné než prostý sled čísel a které bude moci za účelem komunikace mezi počítači využívat místo číselného kódu. Jedná se o decentralizovanou a hierarchicky uspořádanou databázi, která zodpovídá za distribuci domén a doménových jmen a zároveň provádí konverzi IP adres do verbální podoby relevantních domén.¹¹ Systém DNS je založen na existenci několika úrovních domén, přičemž v každém takovém stupni může doména nabývat více různých podob. Tento postup by měl zajistit možnost vytvoření takového počtu doménových jmen, že nebude nezbytné používat umělé nesrozumitelné názvy.¹²

Tyto principy se odráží v samotné organizaci a fungování DNS, která je větvena do stromové struktury. Z praktického hlediska tento systém funguje tak, že pokud uživatel chce navázat komunikaci za pomoci doménového jména, je do DNS vyslán dotaz zjišťující IP adresu „schovanou“ za tímto doménovým jménem. Vyřízení tohoto dotazu je svěřeno lokálnímu DNS serveru, který je pevně přidělen dotazujícímu zařízení. Ten se v první fázi obrátí na jeden ze třinácti kořenových serverů (označených „a.root-server.net“ až „m.root-server.net“), které tvoří páteř DNS.¹³ Jejich úkolem je přesměřovat dotaz jmennému serveru odpovídajícímu za určitou zónu (doménu) DNS.

¹⁰BEAL, Vangie. What is The Difference Between IPv6 and IPv4? In: *Webopedia: Online Tech Dictionary for IT Professionals* [online]. 2010 [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: http://www.webopedia.com/DidYouKnow/Internet/ipv6_ipv4_difference.html.

¹¹MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 38.

¹²PETERKA, Jiří. DNS In: *eArchiv* [online]. 1998 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/a98/a816k180.php3>.

¹³MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 37.

Tento jmenný server buď již obsahuje informaci o konkrétní IP adrese a tak dotaz přímo zodpoví, anebo je alespoň schopný delegovat dotaz na další jmenný server, jenž je v rámci struktury zařazen do jeho zóny. Opakováním tohoto postupu se dospěje ke jmennému serveru, který již požadované informace obsahuje a uživateli zpětně zašle zjišťovanou adresu IP.¹⁴ Ke zrychlení celého procesu si DNS servery po určitou dobu uchovávají ve vlastní vyrovnávací paměti výsledky provedených dotazů a pro případ opakujícího se požadavku odešlou odpověď ihned, čímž nedochází k delegování na další servery.¹⁵ V posledních letech je možné se stále častěji setkávat také s pojmem „DNSSEC“ (DNS Security Extensions), což je souhrnné označení pro skupinu prvků zvyšujících zabezpečení systému doménových jmen proti vnějším útokům. Toto rozšíření poskytuje svým uživatelům jistotu, že získané informace byly poskytnuty správným zdrojem, jsou úplné a jejich integrita nebyla při přenosu narušena.¹⁶

¹⁴O doménách a DNS. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.nic.cz/page/312/o-domenach-a-dns/>.

¹⁵SURÝ, Ondřej. DNSSEC část první aneb je potřeba začít od píky. In: *CZ.NIC* [online]. 2011 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: https://www.nic.cz/files/nic/doc/Securityworld_DNSSEC_062011.pdf.

¹⁶O DNSSEC. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.dnssec.cz/>.

3. Domény a doménová jména

3. 1. Pojem a funkce doménového jména

Pojem doménového jména není v rámci právního řádu České republiky legálně definován. Tímto nedostatkem netrpí v tomto hledisku pokročilejší právní řád Slovenské republiky, který v §2 písm. d) číslu 1. zákona č. 22/2004 Z.z. o elektronickom obchode vymezuje doménové jméno jakožto symbolickou adresu v elektronické komunikační síti. Takové chápání doménového jména odpovídá jeho primární, technicko-informační funkci, spočívající v identifikaci určitého místa v síti prostřednictvím IP adresy, ke které bylo doménové jméno přiřazeno. Z tohoto pohledu poté můžeme doménové jméno vymežit jako sled znaků přiřazených konkrétní IP adrese.¹⁷ Doménovému jménu je vždy přiřazena pouze jedna IP adresa, naopak na jednu adresu IP může odkazovat více doménových jmen.

Doménové jméno však plní další, druhotné funkce, a to především v momentě, kdy se v prostoru, na který odkazuje, nacházejí webové stránky. Jedná se o funkce vyhledávací, propagační, informační a soutěžní.¹⁸ Vyhledávací funkce se projevuje schopností vyhledat požadované místo v síti prostřednictvím doménového jména. Funkce informační je založena na schopnosti informovat uživatele o tom, co by se na dohledávaném místě mohlo nacházet. Funkce propagační a soutěžní jsou blízce propojeny. Doménové jméno umožňuje šířit povědomí o soutěžních výkonech určité osoby a tím ovlivnit postavení soutěžitele na trhu.¹⁹

3. 2. Struktura doménových jmen

Skladba doménových jmen reflektuje stromovou strukturu systému DNS. Plně kvalifikované doménové jméno se sestává z jednotlivých částí, označovaných jako domény, eventuálně subdomény, které jsou vzájemně odděleny znakem tečky a vytvářejí tak určitou hierarchii. Uskupení těchto částí není náhodné, nýbrž je založeno

¹⁷DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 17-18.

¹⁸PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 14.

¹⁹DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 17-18.

na postupu směrem od obecnosti ke zvláštnosti. Obecnější část se v této hierarchii nachází vždy napravo od části specifitější.²⁰ Nejobecnější částí doménového jména je proto jeho koncovka, označována jako doména nejvyššího řádu (TLD – Top Level Domain). Postupem doleva, tedy ke zvláštnímu, se dostáváme k doméně druhého řádu (SLD – Second Level Domain) a poté k doménám třetího²¹, čtvrtého a dalšího řádu.²² Doména je proto určitá kvalifikovaná sféra kontroly nad věcně a prostorově vymezenou oblastí označenou stejným znakem a typicky tvořenou skupinou počítačů a obdobných zařízení připojených k internetu.²³ Každé doménové jméno je tedy možné rozložit do jednotlivých domén. Pro ilustraci lze použít doménové jméno *knihovna.prf.cuni.cz*: „cz“ reprezentuje doménu nejvyššího řádu, „cuni“ doménu druhého, „prf“ třetího a „knihovna“ čtvrtého řádu.

Přidělování a správa jednotlivých domén vychází taktéž z hierarchického principu. Osoba oprávněná spravovat doménu může určovat její další větvení a pravidla pro registraci a tvorbu podřazených domén. Při tvorbě jednotlivých doménových jmen je však potřeba respektovat určité internetové standardy, označované jako „RFC“ (Request for Comments). Ty omezují tvar doménového jména tak, že se ve své celkové délce může skládat nanejvýš z 255 znaků, přičemž každou jeho část (doménu) lze poskládat maximálně ze 63 znaků. V doménovém jméně se mohou vyskytovat pouze znaky anglické abecedy [a – z], číslice [0 – 9] a znak pomlčky [-], přičemž ta se nesmí vyskytovat na začátku či na konci domény, ani dvakrát za sebou.²⁴ Tento princip je svým způsobem prolomen pomocí systému „IDN“ (Internationalized Domain Names), který umožňuje používání znaků národních abeced v doménových jménech na základě jejich překódování do standardních znaků anglické abecedy. Implementace tohoto systému závisí na rozhodnutí správců vrcholných domén. V případě domény „cz“ se k

²⁰DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 17-18.

²¹Ty jsou v některé literatuře označovány jako tzv. subdomény.

²²O doménách a DNS. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.nic.cz/page/312/o-domenach-a-dns/>.

²³MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 42.

²⁴RFC 1034. *IETF Tools* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://tools.ietf.org/html/rfc1034>.

tomuto kroku zatím nepřistoupilo, neboť z průzkumů veřejného mínění nevyplývá zájem o jeho zavedení.²⁵

3. 3. Domény nejvyššího řádu

Základem, neboli kořenem stromu doménových jmen jsou domény nejvyššího řádu. Každé doménové jméno musí být pod jednu z takových domén podřazeno. Zavádění těchto domén je v kompetenci soukromé neziskové korporaci - Organizaci pro řízení a správu systému doménových jmen (ICANN²⁶).²⁷ Tyto domény lze dále dělit do určitých podskupin:

1. Generické domény nejvyššího řádu
2. Nové generické domény nejvyššího řádu
3. Národní domény nejvyššího řádu
4. Infrastrukturní doména nejvyššího řádu²⁸

3. 3. 1. Generické domény nejvyššího řádu

Generické domény nejvyššího řádu (gTLD – generic Top Level Domain) jsou nejstaršími doménami. Obecně vzato nejsou spojeny s konkrétním státem či teritoriem a jejich vznik se datuje ještě do doby, kdy byl internet převážně rozšířen pouze ve Spojených státech amerických, přičemž tyto domény měly původně vyjadřovat oblast, ve které měla adresa působit.²⁹ Jejich účelem tudíž mělo být poskytnutí prvotní informace o tom, jaký druh instituce si pod ní nechal své doménové jméno zaregistrovat. Vzhledem k tomu, že ne ke všem těmto gTLD je omezen přístup na základě pevně stanovených a zkoumaných kritérií, nelze říci, že by jejich výše zmíněná funkce byla zcela naplňována a tak tato doménová jména nemusí odrážet reálný

²⁵IDN – *Internationalized domain names* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://xn--hkyrky-ptac70bc.cz/>.

²⁶Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.

²⁷DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 19.

²⁸Jedná se o neveřejnou doménu .arpa spravovanou ICANN a určenou pro účely zabezpečení infrastruktury internetu. Viz. .ARPA Zone Management. Internet Assigned Numbers Authority [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.iana.org/domains/arpa>.

²⁹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 31.

charakter registrujících osob.³⁰ gTLD, ke kterým je omezený přístup, jsou především domény .edu (pro vzdělávací zařízení), .int (pro mezinárodní organizace), .gov (pro vládní instituce USA) a .mil (pro potřeby armády USA). Naopak mezi domény otevřené široké veřejnosti řadíme např. domény .com (zamýšlenou pro obchodní účely), .net (pro provozovatele sítí) či .org (pro různé organizace).³¹

Specifickou skupinou jsou tzv. sponzorované TLD (sTLD – sponsored Top Level Domain), které se vyznačují tím, že jejich správa je svěřena konkrétní instituci (sponzorovi), která přezkoumává způsobilost žadatele o zaregistrování doménového jména pod jí spravovanou doménou. Příkladem může být doména .museum, jež je určena pouze muzejním institucím a je spravována organizací MuseDoma (Museum Domain Management Association).³²

3. 3. 2. Nové generické domény nejvyššího řádu

Zavedení nových generických domén nejvyššího řádu (new gTLD) je výsledkem několikaleté přípravy reformy generických domén. Tento proces vyvrcholil v roce 2011, kdy bylo představenstvem ICANN rozhodnuto o implementaci programu new gTLD, který měl zvýšit konkurenci a volbu spotřebitelů. Tento systém umožňuje subjektům podávat žádosti o vlastní a unikátní domény nejvyšší úrovně, jejichž správu poté zajišťují.³³ Od spuštění bylo podáno již přes 1900 žádostí s tím, že vyhověno bylo v 917 případech. Tyto domény jsou hojně využívány velkými obchodními společnostmi (.bmw, .yahoo, .microsoft) či např. městy (.nyc, .paris, .amsterdam). Nejvíce doménových jmen (přes 2,5 miliónu) je zaregistrováno pod doménou .xyz.³⁴

³⁰PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 16-17.

³¹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 32.

³²History of .museum. *About .museum* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://about.museum/background/>.

³³About the Program. *ICANN New gTLDs* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <https://newgtlds.icann.org/en/about/program>.

³⁴*New gTLD Statistics* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <https://ntldstats.com/>.

3. 3. 3. Národní domény nejvyššího řádu

Druhou větví TLD jsou národní domény nejvyššího řádu (ccTLD – country code Top Level Domain), což jsou domény konkrétních států či závislých území.³⁵ Tyto domény jsou vždy tvořeny dvěma písmeny, které v zásadě, až na některé výjimky³⁶, odpovídají standardu ISO 3166-1 alpha-2 stanovujícímu dvoupísmenné označení států a závislých území. Např. národní doména nejvyššího řádu pro Českou republiku tedy zní .cz, pro Spolkovou republiku Německo .de a podobně. Takovéto dělení domén je umělé a zavedené z čistě praktických důvodů. Zaregistrování doménového jména pod některou národní doménou nemusí automaticky vyjadřovat právní či faktický vztah mezi osobou, v jejíž prospěch je doménové jméno zaregistrováno, a státem domény.³⁷

Přidělování a spravování je svěřeno autoritám příslušných teritorií označovaných jako síťová informační střediska (Network Information Centers³⁸). Ta jsou zmocněna udělovat licence dalším soukromoprávním subjektům disponujícím přístupem do registru a provádějícím samotnou registraci doménových jmen.³⁹ Jedním z úkolů těchto autorit je stanovit v rámci spravované národní domény kritéria pro registraci doménových jmen. Ta se však často nedotýkají právního statusu žadatele, tudíž ten může mít své bydliště či sídlo kdekoli na světě. Používání takovéto domény pouze naznačuje, že tato osoba může mít k danému území užší vztah či že se obrací především na tamní uživatele.⁴⁰

3. 3. 4. Doména .eu

Myšlenka vytvoření vrcholné domény .eu se na půdě Evropské unie začala objevovat na konci minulého tisíciletí. Cílem EU bylo zavést novou ccTLD, která by

³⁵DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 21.

³⁶Např. Velká Británie užívá doménu „.uk“, ačkoliv podle dále zmíněných standardů je jí přiděleno označení „.gb“.

³⁷PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 16.

³⁸V rámci fungování domény .cz je touto autoritou CZ.NIC, z.s.p.o.

³⁹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 32.

⁴⁰PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 16.

doplnila již existující národní vrcholné domény a nabídla vůči nim novou alternativu za účelem většího zviditelnění vnitřní trhu na elektronickém virtuálním tržišti a vyjádření spojení uživatelů této domény s Evropskou unií, její právním rámcem a evropským trhem.⁴¹ Samotný proces implementace byl započat na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu, jenž ve své preambuli vymezuje důvody a cíle zavedení této domény a v následujících člancích poté stanovuje základní principy jejího fungování. Ty jsou založeny, podobně jako v případě jiných národních domén, na pověření neziskové organizace delegováním a správou ccTLD .eu. Jako tento subjekt (v legislativě EU označován jako „Rejstřík“) bylo na základě rozhodnutí Komise⁴² vybráno sdružení „EURid“ (European Registry for Internet Domains) založené v Belgii. Obdobně jako u národních domén je samotná registrace doménových jmen delegovaná na další subjekty („elektronické podatelny“). K této činnosti bylo na konci září 2016 akreditováno 716 osob, z nichž 15 jich sídlí na území ČR.⁴³

V návaznosti na výše zmíněné nařízení byl vydán druhý základní právní pramen upravující doménu .eu, totiž nařízení Komise (ES) č. 874/2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně .eu a zásady, jímž se řídí registrace. V zásadě se jedná o hmotněprávní úpravu postupu registrace doménových jmen .eu a řešení jich se týkajících sporů. Pro prostředí národních domén je takováto regulace obecně závazným předpisem velmi neobvyklá, neboť ve většině případů je jejich fungování zajištěno skrze soukromoprávní pravidla odsouhlasených jejich držitelem.⁴⁴ Tím se doména .eu dostává do úzké společnosti pár domén upravených tímto způsobem (ještě například s doménou .fi).⁴⁵

⁴¹EUR-Lex - 32002R0733 - EN - EUR-Lex. *EUR-Lex* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32002R0733>.

⁴²EUR-Lex - 32003D0375 - EN. *EUR-Lex* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003D0375:EN:HTML>.

⁴³EURid's Progress report 2016 Q3. In: *EURid* [online]. 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: https://eurid.eu/media/filer_public/5a/0c/5a0c6107-6038-47c8-8e1b-8db070928ea8/quarterly_report_q3_2016.pdf.

⁴⁴DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 46.

⁴⁵Tamtéž str. 25.

K samotnému spuštění bylo ještě zapotřebí, aby ICANN zavedl doménu .eu do kořenové struktury a uzavřel smlouvu o delegaci její správy s EURid. K tomu došlo v průběhu roku 2005 a od prosince tohoto roku byla zahájena registrace doménových jmen .eu. Ke konci září 2016 bylo zaregistrováno téměř 3,8 milionu doménových jmen .eu.⁴⁶

3. 4. Domény druhého řádu

Domény druhého řádu (SLD – Second Level Domain) jsou přihlašovány jednotlivými uživateli u registrační autority. V struktuře doménového jména se nacházejí vlevo od domény nejvyššího řádu, od které jsou odděleny tečkou. Tyto domény bývají někdy označovány za doménová jména v užším smyslu⁴⁷, neboť jsou to právě ony, kdo především vykonává již zmíněné druhotné uživatelské funkce doménových jmen. Z důvodu plnění těchto funkcí vzniká většina právních problémů právě s doménami druhého řádu.⁴⁸ Tyto domény jsou jedinečným sledem povolených znaků, podřazeným pod konkrétní doménu nejvyššího řádu. Přestože se většinou svým zněním snaží identifikovat konkrétní osobu, obchodní firmu, obsah apod., je možné setkat se i s abstraktními shluky znaků. Vzhledem k požadované jedinečnosti není možné, aby došlo k registraci dvou a více stejných SLD pod jedinou stejnou vrcholnou doménou.⁴⁹ To však samozřejmě nevylučuje možnost zaregistrování totožné SLD pod více různých TLD, k čemuž také v praxi často dochází. Následné větvení doménových jmen za pomoci domén třetího a dalších řádů je již na rozhodnutí uživatele v závislosti na pravidlech stanovených registrátorem SLD.⁵⁰

⁴⁶EURid's Progress report 2016 Q3. In: *EURid* [online]. 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: https://eurid.eu/media/filer_public/5a/0c/5a0c6107-6038-47c8-8e1b-8db070928ea8/quarterly_report_q3_2016.pdf.

⁴⁷DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 21.

⁴⁸PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 15.

⁴⁹DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 21.

⁵⁰RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 32.

3. 5. Proces registrace doménových jmen

Jak již bylo naznačeno v předcházejících kapitolách, internet je založen na decentralizovaném principu. Neexistuje tedy jakákoliv ústřední správa, natož aby tato správa byla zajišťována veřejnoprávními subjekty. Na druhou stranu, k nerušenému fungování internetu je potřeba, aby byly určité činnosti koordinovány a zastřešovány jediným subjektem. Systém doménových jmen je bez pochyb jednou z těchto činností a tudíž je zajišťován soustavou soukromoprávních institucí, na jejíž vrcholu stojí již zmíněná organizace ICANN. Jedná se o soukromou korporaci založenou v roce 1998 se sídlem v Kalifornii, USA, která zodpovídá především za přidělování prostoru na internetu a koordinaci registrace doménových jmen.⁵¹

Nižším stupněm soustavy jsou poté subjekty nesoucí odpovědnost za správu jednotlivých domén. Ta je na ně přenesena na základě kontraktu označovaného jako „rejstříková dohoda“ (Registry Agreement), uzavřeného mezi ICANN a právě konkrétním provozovatelem rejstříku (registry operator) generické domény nejvyššího řádu⁵². Podobný postup funguje také v případě národních domén, kde hovoříme o národních správcích rejstříků (ccTLD managers). Podstatné je, že ke každé doméně je právě jeden subjekt, který má poté za povinnost vést řádně rejstřík obsahující všechna doménová jména zaregistrovaná pod jeho vrcholnou doménou a dodržovat obecná pravidla stanovená ICANN, jakož i zajistit jejich respektování ze strany jednotlivých registrátorů.

Tím se dostáváme k nejnižšímu stupni správy doménových jmen. Na této úrovni působí registrátoři, kteří jsou oprávněni k přístupu do jednotlivých rejstříků doménových jmen, a tudíž mohou nabízet koncovým uživatelům služby spojené s registrací doménového jména. Tato výsada je jim udělena opět na základě soukromoprávního kontraktu. Ten registrátoři uzavírají buď s národním správcem rejstříku, pokud chtějí mít přístup k jim spravované doméně, anebo přímo s ICANN za účelem možnosti registrovat generické domény⁵³.

⁵¹PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 93.

⁵²Takovýmto provozovatelem je na příklad u domény .com společnost VeriSign, Inc.

⁵³V tom případě uzavírají tzv. Registrar Accreditation Agreement.

Samotná registrace doménových jmen tedy probíhá skrze registrátory. Žadatel, poté co se rozhodne, v rámci které vrcholné domény chce své jméno zaregistrovat, by si měl vybrat jednoho oprávněného registrátora, kterého kontaktuje se svým požadavkem. Strany poté mohou přistoupit k uzavření smlouvy o registraci doménového jména, na jejímž základě se registrátor zavazuje, že zajistí vložení určeného doménového jména do registru, za což má od žadatele právo na odměnu. V rámci tohoto procesu se uplatňují určitá pravidla registrace vydaná správcem domény, k jejichž respektování se žadatel zavazuje. Základní princip, který je v nich uplatňován, je zásada „first come, first served“, z níž vyplývá, že konkrétní doménové jméno je zaregistrováno osobě, která o něj požádá jako první. Při tomto přístupu není zkoumáno, zdali má žadatel k danému názvu určitý právní vztah a zdali se nedostává do konfliktu s právy třetích osob, což bývá někdy předmětem kritiky. Na druhou stranu si nedokáží představit, že by registrátor či správce měl přezkoumávat nebo poměřovat oprávněné zájmy více osob na stejně znějícím doménovém jménu. Navíc celý proces registrace probíhá automaticky prostřednictvím počítačového programu zkoumajícího pouze formální požadavky na znění doménového jména a jeho absolutní shodu se jmény již zaregistrovanými.⁵⁴ V pravidlech registrace se obecně lze setkat s konstrukcí, že podáním žádosti o registraci žadatel potvrzuje, že si je vědom možného zásahu do práv třetích osob a že vyvinul úsilí ke zjištění, že k této skutečnosti nedojde. Správci poté v dalších ustanoveních popírají svoji odpovědnost za takové zásahy a naopak zakotvují odpovědnost držitele doménového jména za jim způsobenou škodu v důsledku narušení třetích práv.

Jistá modifikace tohoto principu byla uplatněna při zavádění domény .eu, kdy se přistoupilo k registraci po etapách. Tím se mělo dosáhnout určitého zvýhodnění, především osob disponujících ochrannou známkou a jinými právy na označení. Těm bylo umožněno podávat žádosti o registraci již během tzv. „Sunrise period“. Tato etapa se rozpadala do dvou fází s tím, že ta první, běžící v rozmezí 7. prosince 2005 až 6. února 2006, byla vyhrazená pouze osobám žádajícím o doménová jména znějící shodně s jimi drženými registrovanými označeními (národní či evropské ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu) a dále také veřejným subjektům, kterým bylo umožněno zaregistrovat si své jméno či obecně užívanou zkratku.

⁵⁴FRIMMEL, Martin. Právní aspekty doménových jmen (Problémy z praxe a jejich řešení). *Právní rádce*, 2000, č. 8, s. I–XVI, ISSN 1210-4817. str. VI.

Druhá fáze byla spuštěna 7. února 2006 a k původně oprávněným se přidali držitelé ostatních práv, jako jsou firemní názvy, obchodní označení, neregistrované ochranné známky apod. Pokud chtěl žadatel využít tohoto přednostního práva, musel ve stanovené lhůtě doložit listinné důkazy, ověřující, že je držitelem tvrzeného práva. V případě, kdy došlo k podání více shodných žádostí, postupovalo se na základě zásady „first come“ do okamžiku, než byla v pořadí nalezena žádost, u které se potvrdilo tvrzené právo. Od 7. dubna 2006 poté započala druhá etapa „Land Rush Period“, během které byla registrace zpřístupněna všem, již plně na základě principu „first come“.⁵⁵

⁵⁵RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 35-36.

4. Pohled práva na doménové jméno

4. 1. Právní zakotvení doménového jména

Postavení doménových jmen v právu je záležitostí, o kterou se přou právní teoretici již po několik let. Jejich první rozepří je otázka, zdali má být doménové jméno v právních řádech explicitně zakotveno. Vyskytují se názory, že by měl být přijat předpis regulující otázky související s informační sítí, a tedy i doménová jména. Naproti tomu se ozývají hlasy upozorňující na dynamický rozvoj této oblasti, který by právní předpisy jen stěží stíhaly reflektovat, z čehož usuzují, že by taková úprava spíše uškodila a že postačuje aplikace obecných předpisů. Lze říci, že takovýto přístup vůči doménovým jménům je ve světě převažující a je zvolen také v České republice. Jak již bylo jednou řečeno, v českém právním řádu nenalezneme žádný zákon obsahující pojem doménového jména. Nebylo tomu však vždy, od roku 2004 až do konce roku 2011 bylo doménové jméno zmíněno v zákoně č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti. Jednalo se ale pouze o okrajovou záležitost. Tento předpis, který se mimo jiné zabývá šířením obchodních sdělení elektronickými prostředky, ve své původní podobě v rámci definice obchodního sdělení stanovil, že za takové sdělení se nepovažují údaje umožňující přímý přístup k informacím o činnosti fyzické či právnické osoby nebo podniku, zejména doménové jméno nebo adresa elektronické pošty. V důsledku novelizace došlo k přepracování předmětné části, což vedlo k vypuštění doménového jména z tohoto ustanovení. Aktuální znění pokládá za obchodní sdělení také vybízení k návštěvě internetových stránek, takže lze usuzovat, že uvedení doménového jména již nyní za obchodní sdělení považujeme. I to dokládá, jak se vnímání doménového jména za poslední léta změnilo v tom smyslu, že na něj lze hledět jako na významný prostředek pro podnikatelské aktivity.

S ohledem na to, že přístup České republiky není v tomto směru neobvyklý, zastavme se krátce u států, které se vydaly druhou cestou. Pravděpodobně nejpodrobněji je problematika doménových jmen upravena federální právem USA, a to zákonem 15 U.S.C Commerce and Trade, konkrétně 22. kapitolou věnovanou ochranným známkám.

Zde je nutné se zaměřit na dvě ustanovení. §1114⁵⁶ zapovídá použití reprodukce nebo imitace ochranné známky při podnikání, aniž by k tomu osoba bylo oprávněna souhlasem vlastníka takové známky a zároveň upravuje odpovědnost provozovatelů rejstříků a registračních zprostředkovatelů pro doménová jména v případě konfliktu doménového jména s ochrannou známkou.⁵⁷ Ještě podstatnější je pro naši věc §1125⁵⁸, konkrétně část (d) věnovaná prevenci kybernetického pirátství, která byla do předpisu začleněna v roce 1999 novelou ACPA⁵⁹. Jedná se o ustanovení směřující k potírání spekulativního registrování doménových jmen bez dobré víry, na základě kterého je osobě oprávněné z ochranné známky umožněno vedle civilní „in personam“ žaloby proti spekulantovi podat také žalobu „in rem“ přímo proti zaregistrovanému doménovému jménu, především v případě, že žalobci není jeho majitel znám, či neví, kde se ten nachází. Za povšimnutí jistě stojí část, která poskytuje určité vodítko, jaké skutečnosti by měl soud zvážit při rozhodování, zdali osoba jednala ve zlé víře. Je uveden demonstrativní výčet, který obsahuje např. faktor, že žalovaný má ke spornému jménu své právo (spočívající v ochranné známce či jiném duševním vlastnictví), že zaregistroval skupinu doménových jmen identických či podobných jím nevlastněných ochranným známkám, či že majiteli ochranné známky nabídl zaregistrované doménové jméno k úplatnému převodu.⁶⁰ Z hlediska připuštěných uplatnitelných nároků je na místě zmínit, že zákon umožňuje majiteli ochranné známky požadovat propadnutí či zrušení sporného doménového jména či jeho převedení na sebe samotného, což je nárok, se kterým jsou v České republice momentálně spjaty potíže, čemuž se práce věnuje v kapitole o způsobech řešení doménových sporů.

K zákonné regulaci bylo také přistoupeno ve Finsku, kde je (podobně jako u domény .eu) takto upraven proces registrace doménových jmen pod vrcholnou doménou

⁵⁶15 U.S. Code § 1114 - Remedies; infringement; innocent infringement by printers and publishers. *LII / Legal Information Institute* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/15/1114>.

⁵⁷MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 95

⁵⁸15 U.S. Code § 1125 - False designations of origin, false descriptions, and dilution forbidden. *LII / Legal Information Institute* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/15/1125>.

⁵⁹Anticybersquatting Consumer Protection Act.

⁶⁰PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 60.

.fi a .ax. Pramenem je zákon 228/2003 Domain Name Act, který přidělování doménových jmen svěřuje agentuře FICORA⁶¹, jejíž rozhodnutí je možné přezkoumat na základě odvolání podaného správnímu soudu v Helsinkách. Zákon vedle průběhu žádosti a registrace doménového jména stanovuje také požadavky na subjekt žádající přidělení (obecně je nutný určitý vztah k Finsku – právnická osoba registrovaná ve Finsku či fyzická osoba starší 15 let mající bydliště ve Finsku) nebo možnost odebrání doménového jména v důsledku konfliktu s ochrannou známkou na žádost jejího držitele.

Vyvstává otázka, jakými pravidly se tedy doménová jména řídí ve státech, které žádný zvláštní zákon nepřijaly. Vedle použití obecných předpisů je základem úpravy užívání a registrace doménových jmen skupina pravidel nestátního původu, jednak obsažených v dokumentech vytvářených nevládními subjekty (jedná se především o ICANN a správce jednotlivých domén) a jednak vyplývající z rozhodovací činnosti rozhodčích orgánů, jež tyto dokumenty aplikují. Závaznost těchto pravidel označovaných jako „soft law“ je projevem autonomie vůle subjektů podřídít jim jejich právní vztah na základě smluvního ujednání, které se však stále musí pohybovat uvnitř mantinelů stanovených kogentními normami národní právních řádů.⁶²

4. 2. Doménové jméno jako věc v právním smyslu

Druhým konfliktem vyskytujícím se mezi právními teoretiky je samotné uchopení doménového jména z hlediska práva. Vzhledem k tomu, že žádný český předpis přímo nepřistoupil k právnímu vymezení doménového jména, je nezbytné pohlédnout, jak na celou věc nahlíží judikatura a odborná veřejnost. Mezi tou je tato otázka velmi diskutována a rozhodně nelze říci, že by se dospělo k jednoznačnému závěru. Jde sice o otázku vcelku akademickou, na druhou stranu rozdílné vnímání doménového jména má dopad na praktické nakládání s ním, takže nelze říci, že by to byl marginální problém. Během posledních desetiletí se v České republice vytvořily názorové proudy razící odlišný přístup. Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. tuto problematiku trochu zjednodušil, stále však ale přetrvávají sporné body.

⁶¹Finnish Communications Regulatory Authority.

⁶²PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 37.

Jedním ze základních problémů v právní klasifikaci doménového jména byla otázka, zdali je možné ho zařadit do kategorie věcí v právním smyslu. Doménová jména se u nás začala objevovat za účinnosti občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., který sice v §118 stanovil, že věci jsou předmětem občanskoprávních vztahů, ale samotné definování věci neobsahoval. Právní věda v podstatě dospěla ke shodě, i s přihlédnutím k předcházejícímu občanskému zákoníku č. 141/1950 Sb., že za věci lze pokládat hmotné předměty a ovladatelné přírodní síly, které slouží potřebě lidí.⁶³ ⁶⁴ Takovéto úzké chápání věci vedlo většinu odborné veřejnosti k přesvědčení, že doménové jméno za věc považovat nelze, ačkoliv se našli tací, co razili názor opačný. Ten se opíral o fakt, že doménové jméno fyzicky existuje v binární podobě jakožto série elektromagnetických záznamů vytvořených člověkem a uložených na pevném disku některého z DNS serverů.⁶⁵

Tento přístup byl však menšinový. Převažoval názor, že doménovému jménu chybí hmotná existence a jeho zařazení do kategorie věcí by vedlo až k příliš extenzivnímu pojetí věci, tudíž doménové jméno není věcí v právním smyslu.⁶⁶ ⁶⁷ K této otázce se ostatně ve svém rozhodnutí vyjádřil i Nejvyšší soud České republiky, který odmítl konstrukci vlastnického práva k doméně, neboť se ztotožňuje s názorem, že se nejedná o věc v právním smyslu, nýbrž o pouhé slovní či jinak přijatelné vyjádření kódové technické identifikace počítače, případně skupiny počítačů v síti.⁶⁸ Pro úplnost je potřeba dodat, že proti tomuto rozhodnutí byla podána ústavní stížnost, kterou Ústavní soud usnesením sp. zn. III ÚS 2912/12 odmítl jako zjevně neopodstatněnou. Vyjádřil však názor, že v kontextu Listiny základních práv a svobod a Evropské úmluvy

⁶³ŠVESTKA, Jiří a Jan DVORÁK. *Občanské právo hmotné*. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-80-7357-466-6. str. 239.

⁶⁴FIALA, Josef a Milan KINDL. *Občanské právo hmotné*. Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2007. Právnícké učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-058-1. str. 176.

⁶⁵SEHNÁLEK, David. Právní povaha doménového jména. In: *Itpravo.cz* [online]. 2003 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>.

⁶⁶MALIŠ, Petr. Právní povaha doménových jmen – I. Díl. In: *PravoIT.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/pravni-povaha-domenovych-jmen-i-dil>.

⁶⁷DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 21.

⁶⁸Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3407/2010.

o ochraně lidských práv a základních svobod je doménové jméno majetkem a tudíž existuje právo na jeho pokojné užívání.

Nový vítr do této otázky přiválo přijetí občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen „OZ“), který přináší mnohem širší pojetí věci, čímž se navrácí ke koncepci uplatňované již ve Všeobecném občanském zákoníku z roku 1811. Ten vymezoval věc v §285, který bývá do češtiny překládán jako „všechno, co od osoby je rozdílné a slouží k potřebě lidí, sluje věc v právním smyslu“.⁶⁹ To je v zásadě respektováno i OZ, jenž se této otázce věnuje v §489, který zní: „Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí“. Takovéto chápání věci je obecně založeno na třech základních znacích, které musejí být kumulativně splněny:⁷⁰ a) věcmi jsou takové součásti objektivní reality, které jsou rozdílné od osoby, b) věcmi jsou pouze takové objekty, které jsou osobám užitečné, a to především tak, že přinášejí hospodářský užitek a c) tyto součásti objektivní reality, abychom je mohli považovat za věci, musejí být ovladatelné, tzn. že jsou objektivně schopné býti podrobeny vůli osoby je ovládat. Avšak tato podmínka se dle některých autorů aplikuje pouze na věci hmotné, přičemž u věcí nehmotných vyžadována není.⁷¹ Takové pojetí do sebe zahrnuje i věci nehmotné (předměty duševního vlastnictví, zaknihované cenné papíry či specifické investiční nástroje jako opce, swapy, forwardy apod.), na což ostatně autoři upozorňovali v důvodové zprávě k návrhu OZ. Z té také vyplývá snaha autorů více vyhovět čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i pojetí mezinárodních smluv na ochranu duševního vlastnictví.⁷²

Z hlediska doménových jmen je dále vhodné zmínit fakt, že OZ, v návaznosti na širší chápání věci, v §496 zavádí dělení věcí na hmotné a nehmotné. Základem je legální definice hmotných věcí, jimiž jsou ovladatelné části vnějšího světa, které mají

⁶⁹RIS - Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch §285 - Bundesrecht konsolidiert. *Bundeskanzleramt RIS Informationsangebote* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://goo.gl/bZN4WH>.

⁷⁰DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. Vydání první.* Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-326-5. str. 372-373.

⁷¹ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. 1171.

⁷²DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. Vydání první.* Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-326-5. str. 372-373.

povahu samostatného předmětu. Naproti tomu nehmotné věci nejsou vymezeny tak exaktně, přičemž při zjišťování obsahu této kategorie se značně spoléhá na argumentaci a *contratio* vůči věcem hmotným.⁷³ I přes to je zákonodárcem nabídnut základní obrys tohoto pojmu, a to takovým způsobem, že za nehmotné věci považuje práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty. Z hlediska přípustných práv se bude jednat především o práva majetková (typicky právo stavby), naopak o osobnostních právech (právo na soukromí, právo uzavřít manželství) lze říci, že ty řazeny do nehmotných věcí nebudou.⁷⁴

Takováto koncepční změna se podstatně dotýká doménových jmen. Obecně panuje shoda, že širší pojetí věci v právním smyslu vede ke skutečnosti, že za ni považujeme i doménové jméno. Mezi odbornou veřejností není sporu, že doménové jméno je odlišné od osoby a zároveň slouží potřebám lidí (např. při vyhledávání informací), především pak ale potřebám jeho držitele. Z hlediska zatřídění doménového jména tedy dospíváme k tomu, že doménové jméno je věcí nehmotnou a movitou.^{75 76} Dále již však můžeme sledovat v rámci odborných diskuzí významný rozkol, jehož příčinnou je spor o to, zda vůbec, a případně jaká absolutní práva se s doménovými jmény pojí. Jedna názorová větev se přiklání k názoru, že doménové jméno je předmětem vlastnického práva se všemi jeho důsledky jako je „*erga omnes*“ účinek či způsoby jeho ochrany⁷⁷, druhá toto neuznává mimo jiné s poukazem na skutečnost, že takový přístup by popíral samotnou systematiku práva duševního vlastnictví.

4. 2. 1. Doménové jméno jako předmět vlastnického práva

Zastánci prvně zmíněného směru považují doménová jména za významnou majetkovou hodnotu se značným ekonomickým potenciálem a schopností plnit řadu

⁷³ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2. str. 230.

⁷⁴DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-325-8. str. 374.

⁷⁵LAVRUSHIN, Konstantin. Doménové jméno ve světle NOZ. *Rekodifikace a praxe*. 2013, č. 5, s. 4-6. ISSN 1805-6822. str. 5.

⁷⁶MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. (Ne)jasné pojetí doménových jmen a jejich režimu v novém občanském zákoníku. *Rekodifikace a praxe*. 2015, č. 1, s. 5-13. ISSN 1805-6822. str. 6.

⁷⁷ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. LV.

funkcí erga omnes a nevnímají je jako pouhé překlady složitých číselných internetových adres počítačů.⁷⁸ Odmítají názor, že doménové jméno je pouze poznámka vedená v soukromé databázi na základě závazku uzavřeného mezi dvěma stranami a bez účinků vůči stranám třetím. Naopak MacGregor Pelikánová tvrdí, že zrušení či zánik registračního zprostředkovatele i registračního operátora neznamená zánik doménového jména a to tedy může takovou skutečnost „přežít“.⁷⁹ Při svých úvahách vycházejí z úpravy hlavy II. OZ, tedy úpravy věcných práv, které se má „užít na věci hmotné i nehmotné, na práva však jen potud, připouští-li to jejich povaha a neplyne-li ze zákona něco jiného“ (§979 OZ). Ohledně práv je nutné zmínit, že se musí jednat o práva majetková a to taková, jejichž charakter umožňuje trvalý či alespoň opakovaný výkon.⁸⁰ I kdybychom tedy považovali v rámci nehmotných věcí doménové jméno za pouhé právo držitele vůči registrátorovi, tak si lze jen stěží představit, že by se užitím spotřebovalo, a proto je opravdu nutné uvažovat o držbě či vlastnictví doménového jména.⁸¹

Takovouto aplikovatelnost věcných práv ostatně uvádí i samotná důvodová zpráva k OZ. MacGregor Pelikánová, která je viditelnou představitelkou tohoto přístupu, argumentuje také tím, že doménová jména jsou institutem pocházejícím původně z oblasti common law a zahraniční právní nauka je považuje za „sui generis e-property (rights)“ a činí je předmětem absolutních majetkových práv.⁸² S tímto koresponduje širší pojetí vlastnictví (předmětu vlastnického práva) v OZ, který ho vymezuje v §1011: „Vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím“. Pokud opět nahlédneme do důvodové zprávy, tak se dozvíme, že záměrem autorů bylo právě překonat dřívější koncepci založenou na výlučnosti hmotných věcí jakožto předmětu vlastnictví, což vedlo ke stavu, kdy se u nehmotných

⁷⁸MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 121.

⁷⁹MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. (Ne)jasné pojetí doménových jmen a jejich režimu v novém občanském zákoníku. *Rekodifikace a praxe*. 2015, č. 1, s. 5-13. ISSN 1805-6822. str. 11.

⁸⁰ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-546-7. str. 8.

⁸¹LAVRUSHIN, Konstantin. Doménové jméno ve světle NOZ. *Rekodifikace a praxe*. 2013, č. 5, s. 4-6. ISSN 1805-6822. str. 5.

⁸²MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 127.

statků hovořilo o jakémsi majitelství.⁸³ Tato změna, která je beze sporu jedním z nejpodstatnějších prvků diskontinuity vůči předchozímu občanskému zákoníku, se však potkává s kritikou. Je totiž otázkou, zdali je podstata vlastnictví k hmotným a nehmotným věcem opravdu totožná a jestli bude účelné na takto vymezený předmět vlastnického práva za všech okolností aplikovat totožné právní jednání. Ve výsledku by totiž mohlo dojít k určité kategorizaci vlastnictví z důvodu rozdílnosti jeho předmětů.⁸⁴

S touto ideou rozhodně nesouhlasí profesor Telec, jehož lze považovat za jednoho z nejvýznamnějších představitelů již dříve zmíněného druhého přístupu k doménovým jménům. Tomu se nelíbí již samotný pojem „doménové jméno“, neboť tvrdí, že jméno je vlastní osobě a ne věci, a proto upřednostňuje spíše název či označení domény.⁸⁵ MacGregor Pelikánová se s tímto názorem vypořádává upozorňujíc, že tento pojem je terminus technicus a je takto překládán víceméně po celém světě. Navíc poukazuje na fakt, že už i v české právní historii bylo použito jméno k označení věci, konkrétně společné věci ve Všeobecném občanském zákoníku.⁸⁶ Jedná se však spíše o malicherný problém vzhledem k dalším výtkám. Telec vychází z přesvědčení, že doménová jména jsou pouhé internetové adresy tvořené uživatelsky přívětivými znaky a při jejich právním uchopení směřuje svou pozornost především na vztah mezi držitelem doménového jména a správcem domény. Podstatu doménových jmen vidí totiž právě v majetkovém plnění na základě smlouvy mezi těmito dvěma subjekty. To spočívá především v konání správce, tedy v zachycení internetové adresy v příslušné databázi a v jejím udržování v provozuschopném stavu.⁸⁷ Je na místě si také uvědomit, že v prostředí českého právního řádu hovoříme v tomto případě o správě soukromé⁸⁸. A právě pohledávka věřitele na toto majetkové plnění je v jeho podání tím disponibilním

⁸³ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2. str. 437-438.

⁸⁴ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-546-7. str. 64.

⁸⁵TELEC, Ivo. Vzácnost, jedinečnost a duševní vlastnictví. *Právník*, 2014, č. 11, s. 970-987. ISSN 0231-6625. str. 985-986.

⁸⁶MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 125-126.

⁸⁷TELEC, Ivo. Nový občanský zákoník ve společnosti sítí. *Právní rozhledy*. 2012, č. 23-24. s. 853-855. ISSN 1210-6410. str. 854.

⁸⁸Internetové adresy jsou proto vyňaty z veřejné správy adres vykonávané Českým telekomunikačním úřadem a to dle §28 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích.

předmětem, s kterým je nakládáno v rámci právních vztahů. Proto v momentě, kdy hovoříme o převodu doménového jména, tak ve skutečnosti dochází k postoupení pohledávky či eventuálně k postoupení celé smlouvy.⁸⁹

Profesor Telec se však zaměřuje i na doménové jméno jako takové. Společně s ještě dalšími autory ho v rámci klasifikace duševního vlastnictví zařazuje do kategorie zbytkového nehmotného majetku. Často hovoří o ideálním soukromoprávním předmětu, přičemž tvrdí, že se jedná o nehmotnou věc v právním smyslu, k jejíž ochraně není v České republice stanoveno absolutní majetkové právo.⁹⁰ Rází totiž názor, že podstatné je, zda stát ke zvláštním zevnějším označením (mezi které vedle doménových jmen řadí např. také obchodní štíty) legálně stanoví absolutní majetková práva s účinky vůči všem, tak jako je tomu třeba u ochranných známek (absolutní právní účinky zápisu ochranné známky dle §8 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách), či nikoliv.⁹¹

Stejně se k této otázce staví profesor Boháček, který systém duševního vlastnictví dělí do tří skupin: a) autorská práva, práva s nimi související a práva k databázím, b) průmyslová práva, a c) nehmotné statky nechráněné, kam právě řadí doménové jméno a o kterých tvrdí, že k ním existují pouze jiná majetková práva, ne vlastnictví, a jejich ochrana je zajišťována nepřímou, především v rámci postihu nekalé soutěže.⁹² Boháček tento závěr podporuje také tím, že pokud by měla být každá nehmotná věc předmětem vlastnictví, dostala by se do konfliktu obecná úprava vlastnického práva s úpravou zvláštní, která vymezuje práva majitele či držitele práv duševního vlastnictví úžeji. Jestliže by se tato obecná úprava měla aplikovat subsidiárně nad rozsah vymezený speciálními zákony, tak by je to v podstatě negovalo.⁹³ Navíc bychom se dostali do situace, kdy právně prostá, úředně nezapsaná obchodní značka či

⁸⁹TELEC, Ivo. Nový občanský zákoník ve společnosti sítí. *Právní rozhledy*. 2012, č. 23-24. s. 853-855. ISSN 1210-6410. str. 854.

⁹⁰TELEC, Ivo a Pavel TŮMA. Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, s. 64-94. ISBN 978-80-86855-87-5. str. 80-82.

⁹¹Tamtéž.

⁹²BOHÁČEK, Martin. Nehmotné věci v duševním vlastnictví podle nového občanského zákoníku. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 29-63. ISBN 978-80-87956-01-4. str. 54-61.

⁹³BOHÁČEK, Martin. Obecné otázky nového občanského zákoníku z hlediska práv k duševnímu vlastnictví. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, s. 64-94. ISBN 978-80-86855-87-5. str. 80-82.

běžné logo by požívaly lepší (neomezenou a bezplatnou) soukromoprávní ochranu, nežli státem udělené průmyslově právní výsady. V důsledku toho by zvláštní právní ochrana duševního vlastnictví byla pouze výjimkou zhoršující obecnou vlastnickou ochranu, což je v rozporu se smyslem této zvláštní ochrany.⁹⁴

4. 2. 2. Držba doménového jména

Pokud přijmeme závěr, že doménová jména nejsou předmětem vlastnického práva, zůstává otázkou, zdali a jak jinak jsou chráněna. Vynechme pro teď ochranu nepřímou, které jsou věnovány další části této práce a podívejme se, jestli by nebylo možné chránit doménová jména alespoň skrze institut držby. K takovému závěru totiž dospívá profesor Telec, který hovoří o tzv. „držbě informací“. Držba je tradiční institut, který je spojen s faktickým ovládnutím objektu a s vlastnickou vůlí držitele. Tato situace pravidelně nastává u vlastníka, ale dochází k ní i u osob, kteří vlastníky nejsou. Úprava držby obsažená v občanském zákoníku je ovlivněna teoretickým názorem Jana Krčmáře, který tvrdí, že není správné rozlišovat mezi držbou věci a držbou práva, neboť i držba věci je držbou práva vlastnického.⁹⁵ V návaznosti na to tedy hovoří občanský zákoník v §987 již pouze o držbě práva. K tomu, abychom mohli mluvit o držbě, je nutné, aby současně nastaly dva základní předpoklady: 1) osoba fakticky dané právo vykonává, což se nejčastěji projevuje tím, že má věc ve své moci a ovládá ji (objektivní složka držby, tzv. corpus possessionis) a 2) osoba má vůli vykonávat právo pro sebe, nakládat s věcí jako s vlastní (subjektivní složka, tzv. animus possidendi).⁹⁶

Při ryze doslovném výkladu by se ustanovení o držbě nemohla týkat výše zmíněných ideálních statků, a tedy ani doménového jména, protože k těm žádné subjektivní právo neexistuje. Přesto však, podle názoru Telece, tyto nehmotné věci svou povahou naplňují vlastnosti držitelného předmětu (jedná se o věci právně samostatné, které lze převést na jiného právním jednáním a zároveň připouštějí trvalé nebo

⁹⁴TELEC, Ivo a Pavel TŮMA. Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, s. 64-94. ISBN 978-80-86855-87-5. str. 83-84.

⁹⁵ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2. str. 432-434.

⁹⁶DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-935-9. str. 101.

opakované použití) a proto na základě podobnosti prosazuje rozšiřující výklad §987 OZ o držbu nehmotné věci, k níž nejsou zákonem přiznána absolutní majetková práva (souhrnně tyto statky označuje pro tento případ za „informace“).⁹⁷ Za držitele poté považuje osobu, která se vůči takové věci chová podobně, jako by k ní měla absolutní majetkové právo, což znamená, že ji vlastně fakticky ovládnutelně používá pro sebe.

Co však taková konstrukce znamená pro ochranu doménových jmen a jim podobných statků? Pokud tedy připustíme jejich držbu, disponuje jistě jejich držitel posesorní ochranou podle §1003 OZ, jejímž smyslem je ochránit poslední faktický stav. Držitel se v tomto případě domáhá, aby jeho držba nebyla nikým rušena, aby předcházející pokojný stav nebyl poškozen svémocnou změnou v nepokoj.⁹⁸ Konkrétně může požadovat zdržení se dalšího rušení a popřípadě uvedení do původního stavu. Naopak odškodnění se v rámci takovéto ochrany domáhat nelze.⁹⁹ Soud v rámci řízení o posesorní žalobě zkoumá pouze existenci poslední držby a jejího svémocného rušení. Telec však dodává, že je při tom nutné vzít v úvahu, že ke zmiňovaným nehmotným věcem zákonodárce úmyslně nepřiznal absolutní majetková práva a proto je zapotřebí velmi bedlivě posoudit veškeré okolnosti rušení držby takové věci.¹⁰⁰

Je otázkou ke kterému názoru se přiklonit. Z čistě jazykového výkladu příslušných ustanovení občanského zákoníku bych také souhlasil s myšlenkou, že doménová jména jsou předmětem vlastnického práva. Na druhou stranu argumenty poskytnuté především profesorem Telecem mě přesvědčují spíše k zastávání názoru opačného. Souhlasím, že pokud bychom připustili existenci vlastnického práva k doménovému jménu a podobným označením, vedlo by to opravdu k znevýhodnění kvalifikovaných statků chráněných podle zvláštních zákonů, především pak ochranných známek. Ty by požívaly méně příznivou ochranu než zvláště nechráněné nehmotné statky, což by asi skutečně bylo v rozporu se smyslem úpravy duševního vlastnictví.

⁹⁷TELEC, Ivo. Držba informací. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 89-111. ISBN 978-80-87956-01-4. str. 90-95.

⁹⁸Tamtéž str. 104.

⁹⁹ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-546-7. str. 46.

¹⁰⁰TELEC, Ivo. Držba informací. In: JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 89-111. ISBN 978-80-87956-01-4. str. 104-105.

Nejpodstatnější slovo budou přirozeně mít v této záležitosti soudy, eventuálně rozhodčí orgány, potažmo jejich rozhodovací praxe. Do té doby můžeme pouze spekulovat.

5. Konflikt doménových jmen s jinými právy

V důsledku rozšiřování doménových jmen v tržním prostředí a společnosti vůbec se tato jména dostávají do popředí zájmu soutěžitelů, ale také různých spekulantů, kteří se často jejich prostřednictvím snaží přijít k ne zrovna poctivému zisku. Ačkoliv lze vézt o povaze doménových jmen teoretické spory, z faktického hlediska nelze přehlížet skutečnost, že se stávají obchodním identifikátorem podobně jako ochranné známky či firemní označení a řadou svých znaků jsou těmto tzv. právům na označení podobné. Bylo proto nutné nějakým způsobem tento blízký vztah reflektovat, což si uvědomila i Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO¹⁰¹) a zorganizovala dva tzv. doménové procesy konzultací¹⁰², v rámci kterých se snažila tuto situaci uchopit a nabídnout způsob zmírnění napětí mezi doménovými jmény a právy k duševnímu vlastnictví. Výsledkem těchto procesů byl soubor doporučení obsažený v závěrečných zprávách a určený především ICANN. Nejvýznamnějším důsledkem této činnosti bylo zavedení zvláštní procedury řešení sporů o doménová jména UDRP¹⁰³, o které pojednávají další části této práce.¹⁰⁴

Vzhledem k tomu jak funguje systém registrování doménových jmen a že ve vztahu k právům na označení se jedná o dva svébytné, nepropojené světy, naskytá se prostor pro vzájemný konflikt těchto institutů. Některé osoby se toho snaží využít a úmyslně si registrují doménová jména, jejichž znění má souvislost s právem chráněnými označeními, ačkoliv oni k nim nemají žádný zvláštní, právem uznaný vztah a činí tak pouze se zlým úmyslem za účelem získání nekalého prospěchu na úkor jiné osoby. Toto jednání je označováno jako „cybersquatting“, přičemž rozeznáváme několik jeho forem:

¹⁰¹World Intellectual Property Organization.

¹⁰²First WIPO Internet Domain Name Process se uskutečnil v rozmezí let 1998 – 1999 a věnoval se především vztahu k ochranným známkám. Second WIPO Internet Domain Name Process se odehrál v následujících letech 2000 – 2001, přičemž tentokrát se zaměřoval na další označení, jako jsou osobní jména, mezinárodní názvy farmaceutických substancí, názvy a zkratky mezinárodních organizací, zeměpisná označení či obchodní firmy.

¹⁰³Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.

¹⁰⁴DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-720-1467-6. str. 181 – 185.

- 1) cybersquatting v užším smyslu – spočívá v zaregistrování doménového jména shodného či podobného s obchodní firmou či ochrannou známkou dříve, než tak učiní osoba oprávněná k takovému označení, a to za účelem přilákání návštěvníků na své webové stránky s pomocí zneužití dobré pověsti označení.
- 2) trademark infringement – cílem spekulanta je poškodit osobu oprávněnou z ochranné známky tím, že si zaregistruje shodně či zaměnitelně znějící doménové jméno.
- 3) TLD cybersquatting – registrace shodně znějícího doménového jména pod odlišnou vrcholnou doménou¹⁰⁵.
- 4) domain grabbing – registrace většího množství zaměnitelných doménových jmen vedená úmyslem nevyužívat je, ale pouze je blokovat.
- 5) typosquatting – v takovém případě spekulant spoléhá na to, že uživatel při psaní adresy udělá překlep a zaregistruje si proto doménové jméno obsahující takový překlep (např. www.gogle.cz).
- 6) plánovaný cybersquatting – osoba na základě indicií spoléhá, že v budoucnu nastane určitá skutečnost a ona z ní bude těžit tak, že si k ní dopředu zaregistruje doménové jméno.
- 7) reverse domain name hijacking – neoprávněný útok osoby na užívání doménového jména oprávněným subjektem spočívající ve snaze omezit jeho podnikání prostřednictvím vydání předběžného opatření zakazujícího užívání domény, či dokonce prostřednictvím získání kontroly nad doménovým jménem soudní cestou.¹⁰⁶

Jak vidno, potenciální útočníci mají na výběr řadu způsobů, jak zasahovat do práv třetích osob. Ačkoliv se nejedná o přehnaně masovou záležitost (např. počet soudních sporů o doménová jména registrovaná pod vrcholnou doménou .cz se ročně pohybuje do tří desítek¹⁰⁷), rozhodně nelze říci, že by se tento problém měl marginalizovat. Doménová jména svým zněním nejčastěji zasahují do práv k ochranné

¹⁰⁵ GOLOVÁ, Kristýna. *Cybersquatting a jiné případy neoprávněných zásahů do doménových jmen*. Brno, 2014. Diplomová práce.

¹⁰⁶ JANSA, Lukáš. Cybersquatting a jeho podoby. In: *PravoIT.cz* [online]. 2008 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/cybersquatting-a-jeho-podoby>.

¹⁰⁷ Statistika soudních rozhodnutí z 30. 12. 2015. In: *CZ.NIC* [online]. 2015 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: https://www.nic.cz/files/nic/20151230_statistika-sporu.xlsx.

známce, obchodní firmě, označení původu či k jménu člověka. Právní režim těchto institutů je rozličný, což se také projevuje ve způsobu jejich ochrany. Je proto na místě si rozebrat zvláště vztah doménových jmen ke každému takovému druhu označení.

5. 1. Doménové jméno a ochranná známka

K největší interakci dochází pravděpodobně mezi doménovými jmény a ochrannými známkami. Nemusí však jít vždy hned o jejich vzájemný konflikt, neboť někdy se vhodně doplňují, zejména v případě, kdy držitel doménového jména přihlásí celé jeho znění i jako ochrannou známku. Takových národních ochranných známek se v České republice nevyskytuje zrovna málo¹⁰⁸. Z hlediska silnějšího postavení vlastníka není takový postup na škodu, ačkoliv je ke zvážení, zdali není zbytečně komplikovaný. Je totiž otázkou, jestli lze částem označujícím službu world wide web („www.“) a doménu nejvyšší úrovně („.cz“, „.com“ apod.) přisuzovat jakoukoliv rozlišovací schopnost. K tomu se vyjádřil několikrát také samotný Úřad průmyslového vlastnictví (ÚPV)¹⁰⁹, respektive jeho předseda, který ve svých rozhodnutích konstantně tvrdí, že takovéto části jsou nedistinktivní, neboť jsou běžně užívány pro doménová jména, což si také spotřebitelská veřejnost uvědomuje.¹¹⁰ Ostatně stejně k této záležitosti přistoupil také Nejvyšší správní soud v souvislosti s označením www.iadvokat.cz, které ÚPV odmítl zapsat jako ochrannou známku z důvodu absence rozlišovací způsobilosti.¹¹¹ Myslím si tedy, že z hlediska ochrany doménového jména je postačující přihlášení ochranné známky znějící shodně s doménou druhého řádu, jakožto té části doménového jména disponující největší distinktivní schopností.

¹⁰⁸Např. textilní společnost Blažek je vlastníkem slovní ochranné známky „www.blazek.cz“, či například sázková společnost Fortuna úspěšně přihlásila slovní ochrannou známku „www.ifortuna.cz“.

¹⁰⁹Ústřední orgán státní správy plní především úlohu patentového a známkového úřadu. Byl zřízen zákonem č. 21/1993 Sb. a základ jeho působnosti je upraven v zákoně č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví. V jeho čele stojí předseda jmenovaný vládou.

¹¹⁰Rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 20. 4. 2011, sp. zn.: O-474019 ve věci www.novedvere.cz či rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 29. 5. 2012, sp. zn.: O-483013 ve věci www.zateplenidomu.cz.

¹¹¹Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 9 As 23/2015.

5. 1. 1. Právní úprava ochranných známek

Úpravu ochranných známek nalezneme v českém právním řádu primárně v zákoně č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách (dále jen „OchrZn“). Ten v §2 vymezuje věcný rozsah ochrany, která je poskytována na území České republiky. V důsledku toho se ochrana nevztahuje pouze na ochranné známky zapsané v rejstříku vedeném ÚPV (označované jako „národní ochranné známky“), ale dále také na „mezinárodní ochranné známky“ (zapsané v rejstříku vedeném Mezinárodním úřadem duševního vlastnictví s účinky pro Českou republiku)¹¹², „ochranné známky Evropské unie“¹¹³ (zapsány v rejstříku vedeném Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví)¹¹⁴ a dokonce i na „všeobecně známé známky“, které jsou chráněny na základě své známosti bez nutnosti jejich formálního zápisu do rejstříku¹¹⁵. Při právním posuzování konfliktu s doménovými jmény je tedy nutné neomezovat se pouze na české předpisy, ale brát v potaz i úpravu nadnárodní.

Jaká označení se však mohou stát ochrannou známkou? Odpověď nalezneme hned v §1 OchrZn, který připouští jakékoliv označení (zákon dále demonstrativně vypočítává způsoby označení, do kterých řadí slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal) za podmínky, že je schopné grafického znázornění a současně je způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb osoby jiné. Grafické znázornění musí umožnit, aby označení bylo ztvárněno vizuálně, zejména prostřednictvím zobrazení, čar nebo znaků, a zároveň musí být jasné, jednoznačné, srozumitelné, trvalé a objektivní. Z tohoto důvodu je v

¹¹²Základ právní úpravy těchto ochranných známek je obsažen v Madridské dohodě o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek ze dne 14. dubna 1891 publikované pod č. 65/1975 Sb., a dále v Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek ze dne 27. června 1989 uveřejněného pod č. 248/1996 Sb.

¹¹³Až donedávna jsme se mohli setkávat s označením „ochranná známka Společenství“, ale v důsledku přijetí nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2015/2424 došlo k této terminologické změně. Zároveň byla přejmenována instituce zastřešující tyto ochranné známky, která byla do té doby označována jako Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu. Nařízení vstoupilo v platnost 23. března 2016.

¹¹⁴Její úpravu nalezneme v kodifikovaném znění v nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Evropské unie.

¹¹⁵K jejich ochraně je Česká republika zavázána z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883 uveřejněné pod č. 64/1975 Sb. (především z článku 6bis) a dále z Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (článku 16).

praxi obecně neumožňován zápis zvukových, čichových, světelných či pohybových známek, neboť zde je sporné splnění podmínky grafického ztvárnění.^{116 117} Na základě formy označení můžeme roztřídit ochranné známky do několika skupin. Z hlediska doménových jmen nás poté zajímají především ochranné známky slovní a kombinované (tvořené kresbou a slovem).

Zápisem ochranné známky do rejstříku nabývá její vlastník (osoba takto zapsaná v rejstříku) zvláštních práv, která by mu měla zajistit konkurenční výhodu před ostatními soutěžiteli. Základem je §8 OchrZn, který vlastníkovu přiznává výlučné právo danou ochrannou známkou užívat. Toto právo v sobě obsahuje složku pozitivní a negativní. Z pozitivního hlediska je vlastník oprávněn užívat ochrannou známkou ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Negativním významem tohoto práva je skutečnost, že nikdo (až na určité zákonné výjimky) nesmí v obchodním styku bez souhlasu vlastníka užívat shodná nebo podobná označení pro podobné či shodné výrobky a služby.¹¹⁸ Zákon dále ve třetím odstavci příkladem uvádí, která jednání se považují za užívání v obchodním styku, přičemž je zde zařazeno jak faktické, tak i fiktivní užívání ochranné známky. Za faktické užívání považujeme skutečnou aplikaci ochranné známky na výrobcích, jejich obalech, ale i odděleně od zboží za předpokladu, že k tomu dochází v souvislosti se skutečnou nebo připravovanou obchodní činností. Naopak fiktivní užívání spočívá v užití ochranné známky pro účely reklamy, propagace či uvedení v obchodní korespondenci, aniž by to bylo ve spojitosti s uváděním zboží do oběhu.¹¹⁹

¹¹⁶HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 2-3.

¹¹⁷Vývojová tendence ovšem směřuje k připuštění i takovýchto označení. Ochranná známka Evropské unie po již zmíněné novelizaci zahrnuje ve svém demonstrativním výčtu nově také zvuky. Ty by se měly brzo zařadit i do §1 OchrZn, neboť to požaduje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436, k jejímuž provedení jsou členské státy zavázány do 14. ledna 2019.

¹¹⁸JAKL, Ladislav. *Právní ochrana duševního vlastnictví*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2011. ISBN 978-80-86855-78-3. str. 79-81.

¹¹⁹HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 117.

K tomu, aby vlastník mohl efektivně toto své výlučné právo prosazovat, je nadán některými dalšími dílčími právy uvedenými v zákoně č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Vlastník se může především domáhat toho, aby se cizí osoba zdržela jednání, kterým neoprávněně zasahuje do práva k ochranné známce, a aby následky takového jednání byly odstraněny, a to například zničením či stažením výrobků z trhu. V případě, že došlo ke vzniku škody, tak má vlastník právo na její náhradu a dále také na vydání bezdůvodného obohacení a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění.

5. 1. 2. Specialita známkoprávní ochrany

Immanentním znakem známkoprávní ochrany je její specialita. Tou je myšleno, že ochranná známka je chráněna vždy v souvislosti s určitými druhy zboží či služeb. To se projevuje již při podávání její přihlášky, ve které musí přihlašovatel uvést seznam výrobků a služeb, pro které požaduje zápis ochranné známky (§19 OchrZn). Tento seznam musí být uspořádán v souladu s mezinárodním tříděním výrobků a služeb pro účely zápisu známek, které je založeno Niceskou dohodou¹²⁰. Často se proto hovoří o tzv. Niceském třídění¹²¹. Vedle určitého systematického uspořádání má toto třídění také význam pro výši správních poplatků placených za podání přihlášky, neboť ta je odvozena od počtu tříd, pro které je ochrana požadována. Výrobky a služby musí přihlašovatel identifikovat dostatečně jasně a přesně, aby příslušné orgány a hospodářské subjekty mohly určit rozsah ochrany.¹²²

Tento princip však neplatí úplně striktně, neboť mohou nastat případy, kdy známkoprávní ochrana přesahuje svůj zapsaný rozsah a je tedy poskytována i ve vztahu k dalším výrobkům a službám. Jedná se o ochranné známky, které mají v České republice dobré jméno. Označení, které je shodné či podobné takové známce, nesmí nikdo bez souhlasu jejího vlastníka užívat také pro výrobky či služby, které nejsou ani

¹²⁰Publikovanou pod č. 118/1979 Sb.

¹²¹Současně platná, 10. verze tohoto třídění obsahuje 34 tříd výrobků a 11 tříd služeb. Pro ilustraci 33. třída obsahuje alkoholické nápoje (s výjimkou pív). 38. třída je označena jako spoje (komunikace).

¹²²HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 176.

podobné těm, pro které je známka zapsaná. Zákon však v §8 odst. 2 písm. c) požaduje, aby takové užití nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti či dobrého jména ochranné známky nebo jim bylo na újmu. Toto ustanovení chrání dobré jméno, vyjadřující skutečnost, že veřejnost danou známku zná a spojuje ji s dobrými vlastnostmi, které od výrobků nebo služeb jí označených očekává. Taková známka má tak silnou pozici, že odlišuje jejího vlastníka od jiných osob bez omezení na konkrétní druh zboží a služeb. Při posuzování, zdali je ochranná známka nositelem dobrého jména, je zapotřebí zvážit rozličné skutečnosti. V úvahu přichází především pozice ochranné známky na trhu a podíl, který zaujímají jí označené výrobky a služby. Dále se přihlíží k intenzitě a délce jejího užívání či třeba k propagaci ochranné známky v rámci reklamních kampaní.¹²³

Tato zásada se projevuje samozřejmě i do vztahu ochranných známek a doménových jmen. K tomu, aby bylo možné učinit závěr o tom, že jiná osoba zasahuje registrací či užíváním doménového jména do práva k ochranné známce ve smyslu ustanovení §8 odst. 2 OchrZn, je jistě nezbytné, aby toto jméno bylo užíváno pro či ve spojení s výrobky a službami spadajícími do rozsahu té konkrétní známkoprávní ochrany. To typicky nastane v momentě, kdy jsou pod doménovým jménem provozovány webové stránky, které propagují či přímo umožňují nákup takových statků, či stránky informující o soutěžiteli nebo podniku, jehož činnost spočívá ve výrobě, prodeji, dovozu, distribuci či poskytování předmětného zboží a služeb.¹²⁴

Jiná situace ovšem nastává v okamžiku, kdy si osoba odlišná od vlastníka ochranné známky zaregistruje shodně znějící doménové jméno, avšak pod ním neprezentuje žádnou webovou stránku¹²⁵ nebo tam stránku má, ale ta se týká jiných, než známkou chráněných statků anebo nemá žádnou spojitost se zbožím a službami a její vlastník se tak svou činností neúčastní hospodářské soutěže. I to je pro vlastníka ochranné známky nepříjemné, neboť následně nemůže v prostředí doménových jmen

¹²³HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 64-66.

¹²⁴PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 144.

¹²⁵S takovým chováním může být srovnatelný i stav, kdy je sice pod doménovým jménem provozována webová stránka, ale ta je jenom pasivního charakteru (obsahuje pouze strohé, neaktualizované informace). Tento postup má totiž pouze navodit zdání o legitimním užívání doménového jména.

plně využít její propagační funkce, což ho zajistí v rámci hospodářské soutěže znevýhodňuje. Může také docházet ke snižování rozlišovací způsobilosti známky či k parazitování na ní.¹²⁶ Vzhledem k jedinečnosti každého doménového jména, dochází v tomto smyslu k omezení práva užívat zapsanou ochrannou známku (§8 odst. 1 OchrZn), protože stejně znějící jméno si již zaregistrovat nemůže. Takové jednání však není v rozporu s §8 odst. 2 OchrZn, což vede některé autory k názoru, že ochranná známka by byla v tomto případě nevyhmatelná a k obraně by bylo nutné namítat porušení jiných částí právního řádu, například ustanovení o nekalé soutěži.¹²⁷ Je ale možné setkat se i s názorem, že tímto jednáním dochází přímo k zásahu do práv majitele ochranné známky, ledaže by ve prospěch osoby, pro niž bylo doménové jméno zaregistrováno, svědčily jiné okolnosti opravňující ji v jeho registrování a užívání.¹²⁸

5. 1. 3. Zákonná omezení ochranných známek

Vedle zásady speciality jsou ochranné známky omezeny také v důsledku aplikace §10 OchrZn, který chrání práva třetích osob založená na jiných právních předpisech. Vlastník ochranné známky je povinen strpět, pakliže jiná osoba užívá v obchodním styku některých údajů (své jméno a příjmení, obchodní firmu, název, údaje týkající se druhu, jakosti, účelu zboží či služeb apod.) či označení nezbytných k určení účelu výrobku nebo služby (typicky u příslušenství a náhradních dílů). Nezbytnou podmínkou však je, že takové užití je v souladu s obchodními zvyklostmi, dobrými mravy a pravidly hospodářské soutěže. O soulad s obchodními zvyklostmi a dobrými mravy nepůjde v momentě, kdy jsou dané údaje a označení touto osobou využívány k získání výhody na úkor vlastníka ochranné známky, užívány jako ochranná známka anebo dochází k užití ve zlém úmyslu, způsobilém poškodit vlastníka ochranné známky. Z hlediska hospodářské soutěže pak bude požadováno chování v rámci pravidel a zvyklostí, které jsou i v konkurenčním prostředí dodržovány a které jsou obecně

¹²⁶PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 145.

¹²⁷MALIŠ, Petr. Ochrana doménových jmen prostřednictvím ochranné známky. In: *PravoIT.cz* [online]. 2009 [cit. 2016-06-02]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/ochrana-domenovych-jmen-prostrednictvim-ochranne-znamky>.

¹²⁸PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 149.

podnikateli pokládány za korektní. Zde tak dochází k přesahu do oblasti nekalé soutěže.¹²⁹

Ve druhém odstavci § 10 OchrZn je zakotvena povinnost vlastníka ochranné známky v obchodním styku strpět užívání shodného či podobného označení, jestliže práva k tomuto označení vznikla před podáním přihlášky ochranné známky a užívání tohoto označení je v souladu s právem České republiky. Jde o obdobu práva předchozího uživatele, které lze nalézt v právních úpravách jiných předmětů průmyslového vlastnictví¹³⁰. Pod toto ustanovení lze subsumovat zejména držitele nezapsaného označení, což bude v tomto případě osoba, která jako podnikatel ještě před podáním přihlášky stejné či podobné ochranné známky uváděla v České republice na trh stejné nebo podobné zboží, pokud takové označení nemá pouze místní dosah. Ten lze vyvozovat, pokud produkce krytá nezapsaným označením má jen lokální umístění a relevantní spotřebitelská veřejnost, která má možnost se s takto označovanou produkcí seznámit, není statisticky významná.¹³¹

§10 OchrZn bude tak mít důležitou roli při sporech o doménová jména, při kterých je namítán zásah do práv k ochranné známce. V rámci nich je nutné zkoumat, zdali osoba, v jejíž prospěch je shodně či zaměnitelně znějící doménové jméno zaregistrováno, nemá sama k takovému označení jiná práva a pakliže ano, zdali je vykonává v souladu s dobrými mravy. Jestliže těmito dvěma podmínkám vyhoví, tak by při střetu dvou rovnocenných, právem chráněných označení mělo být aplikováno pravidlo „first come, first served“ a rozhodnuto v neprospěch žalobce.¹³²

Tento přístup je reflektován i v pravidlech, která se uplatňují při alternativním řešení sporů. Podle pravidel UDRP, týkajících se sporů o vrcholné generické domény,

¹²⁹HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 135.

¹³⁰§13 zákona č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech či §17 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích.

¹³¹HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 135-136.

¹³²JANSA, Lukáš. Konflikt domény s ochrannou známkou nebo obchodní firmou. In: *PravoIT.cz* [online]. 2007 [cit. 2016-06-03]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/konflikt-domeny-s-ochrannou-znamkou-nebo-obchodni-firmou>.

potřebuje stěžovatel ke svému úspěchu ve věci mimo jiné prokázat také to, že ve prospěch osoby, která si doménové jméno zaregistrovala, nesvědčí žádná práva či oprávněný zájem. Pravidla k tomu dále poskytují vodítko, v jakých případech může mít rozhodce takové právo či oprávněný zájem žalovaného za prokázané. Podobný, ale přeci jen trochu odlišný princip je uplatňován u mimosoudního řešení sporů o domény .cz a .eu. Samotný mechanismus mimosoudního řešení sporů je předmětem šesté kapitoly této práce.

Držitele doménových jmen stojí nejen v pozici rušitelů, ale někdy jsou oběťmi právě oni. Jedna z nekalých doménových praktik spočívá ve snaze uzmout známé doménové jméno za využití později přihlášené ochranné známky. Je vhodné upozornit, že držitel doménového jména může takovým problémům předejít svou aktivitou v řízení o přihlášce ochranné známky. Pokud doménové jméno nemá pouze místní dosah a vžilo se pro svého držitele a jeho výrobky či služby, je jeho držitel legitimován k podání námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku dle §7 odst. 1 písm. g) OchrZn. Pakliže držitel prokáže, že jeho právo vzniklo již před podáním napadené přihlášky, mělo by být jeho námitce vyhověno. Jestliže by držitel promeškal podání takového návrhu, mohl by se později domáhat prohlášení neplatnosti ochranné známky na základě §32 odst. 3. Oprávnění požadovat prohlášení neplatnosti ochranné známky však ztrácí, jestliže strpěl její užívání po dobu pěti let ode dne, kdy se o tomto užívání dozvěděl, ledaže by její přihláška nebyla podána v dobré víře.

5. 1. 4. Teritorialita známkoprávní ochrany

Druhou charakteristickou vlastností ochranných známek je fakt, že jsou vždy spjaty s určitým územím, zpravidla s územím jednoho státu. Pouze na něm poskytují svému vlastníkovu ochranu. Hovoříme o tzv. teritorialitě známkoprávní ochrany.¹³³ Běžně tak nastávají situace, kdy určitá ochranná známka na některém území chráněna je a na jiném není, či je na něm chráněna pro odlišného vlastníka. Naproti tomu doménová jména, generická i národní, mohou být prostřednictvím internetu dostupná prakticky po

¹³³HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5. str. 73.

celém světě, čímž získávají globální charakter. Ačkoliv osoba, v jejíž prospěch bylo doménové jméno zaregistrováno, pochází a působí v odlišném státě, může se majitel ochranné známky cítit dotčen na svých právech, neboť není vyloučeno navštívit příslušné doménové jméno a pod ním zveřejněnou webovou stránku z území, pro které je mu poskytnuta známkoprávní ochrana. Ten by se poté u příslušných institucí mohl domáhat zdržení se užívání doménového jména na daném území. Problémem ovšem je, do jaké míry je možné omezit přístup k doménovému jménu z území určitého státu. Z technického hlediska to může být neřešitelné, v důsledku čehož by se taková osoba, pokud by byla nucena vyhovět zdržovacímu nároku, musela doménového jména vzdát.¹³⁴

Při důsledné aplikaci předpisů známkového práva by tedy byla těmto osobám odňata možnost užívat doménové jméno jen z toho důvodu, že na území, které je nikterak hospodářsky nezajímá, platí shodně znějící ochranná známka, o které ani nemusely vědět. V tomto případě by bylo na místě uplatnění určitého korektivu, který by rozsah známkoprávní ochrany zúžil. Jako vhodný se jeví přístup požadující, aby porušení práv k ochranné známce užíváním doménového jména bylo dovozováno jen tehdy, vykazuje-li doménové jméno určité sepětí s územím, na němž je toto právo chráněno. Za dostatečné sepětí s územím by pak jistě měla být považována registrace doménového jména pod příslušnou vrcholnou národní doménou. U generických domén by bylo nutné vzít v úvahu jiná hlediska, například jazyk webové stránky, možnost odběru zboží či služeb prostřednictvím webových stránek pro spotřebitele z daného území či počet návštěv webových stránek osobami zdržujícími se na daném území.¹³⁵ Mám za to, že takovýto korektiv by bylo možné opřít o zákaz zjevného zneužití práva vymezeného v §8 OZ.

5. 1. 5. Zaměnitelnost doménového jména a ochranné známky

Již několikrát bylo uvedeno, že k tomu, aby došlo k zásahu do ochranné známky, musí být použito označení shodné anebo jí podobné. Specifika prostředí internetu však ovlivňují posuzování této zaměnitelnosti. Při něm se v zásadě vychází z několika

¹³⁴PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 146-147.

¹³⁵Tamtéž str. 154.

hledisek, a to hlediska vizuálního, fonetického a významového v kontextu se seznamem výrobků a služeb a celkovým dojmem ochranné známky. Takové posuzování musí být prováděno ve vztahu k okruhu subjektů, u nichž může být dojem záměny vyvolán, přičemž rozhodující je hledisko běžného spotřebitele, tedy toho, komu je ten který výrobek určen.¹³⁶

Někdy bývá u doménových sporů argumentováno tím, že konkrétní doména prvního řádu je dostatečná pro zajištění rozlišnosti. Nejvyšší soud však tyto názory o distinktivnosti koncovek doménových jmen odmítl. Příkladem budiž rozhodnutí ohledně doménového jména BILEZBOZI.CZ, kdy vyslovil, že pro běžného spotřebitele dovětky „.cz“ a „.com“ nemají pro svojí nevýraznost dostačující rozlišovací schopnost.¹³⁷ To zas ale neznamena, že bychom měli doménu nejvyššího řádu úplně ignorovat. Při registraci šikovného doménového jména je možné vrcholnou doménu užít přímo jako součást označení. Jako příklad může posloužit doménové jméno adid.as.¹³⁸ Další relevantní okolností je fakt, že v českém prostředí stále není zaveden systém IDN a pod vrcholnou doménou .cz nelze zaregistrovat doménu druhého řádu obsahující znaky s diakritikou. Není proto možné odmítnout podobnost doménového jména a jiného označení s poukazem na rozdíl v diakritice. K tomu se již v minulosti vyjádřil i Vrchní soud v Praze, kdy ve sporu o doménové jméno ceskapojistovna.cz konstatoval, že je nerozhodné, že nezní přímo česká pojišťovna (jak zněl kmen obchodní firmy žalobce a text v jeho ochranných známkách), neboť to je dáno technickými možnostmi označování v internetové síti.¹³⁹

K tomu všemu je nutné připočíst posunuté vnímání uživatele internetu jakožto průměrného spotřebitele. Městský soud v Praze vyslovil přesvědčení, že průměrný uživatel internetu si je vědom důležitosti každého písmene, číslice a znaménka v

¹³⁶HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-417-9. str. 394.

¹³⁷Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. 32 Odo 447/2006.

¹³⁸HAKL, Martin. Doménové jméno, obchodní firma a ochranné známky v síti internet. In: *Epravo.cz* [online]. 2011 [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/domenove-jmeno-obchodni-firma-a-ochranne-znamky-v-siti-internet-72328.html>.

¹³⁹Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2004, sp. zn. 3 Cmo 293/2003.

označení jakékoliv adresy v internetové síti.¹⁴⁰ Nebezpečí záměny by zde tak mělo být posuzováno přísněji.

5. 2. Doménové jméno a obchodní firma

Dalším specifickým označením, do jehož práv může být při registraci doménového jména zasaženo, je obchodní firma. Těžiště její úpravy se v souvislosti s nedávnou rekonstrukcí přesunulo do OZ, konkrétně do dílu upravujícího postavení podnikatele. Obchodní firmou se podle §423 rozumí jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Z toho vyplývá, že obchodní firmu má pouze podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku, a to bez ohledu na to, zdali má ze zákona uloženou povinnost nechat se do něj zapsat, či tak učinil dobrovolně.¹⁴¹ Prvořadá funkce obchodní firmy spočívá v identifikaci podnikatele v právním jednání a ve vlastní podnikatelské činnosti, neboť podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku činí právní jednání pod svojí obchodní firmou (viz. §435 OZ).¹⁴² K zajištění jednoznačné identifikace podnikatele je zakotvena v §424 OZ zásada nezaměnitelnosti obchodních firem a v §423 OZ zásada jednotnosti obchodní firmy, kdy každý podnikatel může mít pouze jednu obchodní firmu.

Vedle toho má obchodní firma také funkci soutěžní, neboť zákon umožňuje vytváření i takových označení, která mohou být účinně využívána při propagaci podnikatelské činnosti, například i umístěním v doménovém jménu.¹⁴³ K tomu přispívá i změna v důsledku nové úpravy, která již nestanovuje, že obchodní firmu fyzické osoby musí tvořit její jméno a příjmení, ale naopak umožňuje, aby se taková osoba do obchodního rejstříku zapsala pod fantazijním označením. Přitom je však nutné respektovat další ze zásad obchodních firem – zákaz klamavosti. Z toho důvodu má fyzická osoba, která se chce do obchodního rejstříku zapsat jinak než pod svým

¹⁴⁰Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2006, sp. zn. 15 Cm 46/2004.

¹⁴¹DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1, Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3. str. 308.

¹⁴²ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. 966.

¹⁴³Tamtéž str. 972.

jménem, navíc povinnost přijmout taková opatření, aby bylo zřejmé, že se nejedná o obchodní firmu právnické osoby (§425 odst. 2 OZ).

I u obchodních firem se uplatňuje zásada priority. Ta je vyjádřena v §423 odst. 2 OZ, který vyslovuje, že ochrana práv k obchodní firmě náleží té osobě, která ji po právu použila poprvé. Vzhledem k tomu, že určité označení se stává obchodní firmou až v momentě, kdy je pod ním podnikatel zapsán do obchodního rejstříku, lze za použití po právu považovat použití od tohoto okamžiku.¹⁴⁴ Ochrana obchodní firmy je, podobně jako u ochranné známky, absolutního charakteru, tzn., že její vlastník je oprávněn vyloučit každý jiný subjekt z užívání totožného nebo podobného označení (tím může být i zkreslené či zkomolené znění firmy¹⁴⁵), ať už se jedná o firmu jiného podnikatele, označení podnikatele nezapsaného do obchodního rejstříku, nebo jiné zvláštní označení využívané při podnikatelské činnosti.¹⁴⁶ Základním právem spjatým s obchodní firmou, je právo ji užívat a činit pod ní právní jednání. Pokud bude podnikatel dotčen na svém právu k obchodní firmě, náleží mu stejná práva jako při ochraně před nekalou soutěží. Ta jsou vymezena v §2988 OZ a při jejich aplikaci na ochranu práv k obchodní firmě lze dovodit, že dotčená osoba má především právo na to, aby se rušitel zdržel neoprávněného jednání a aby odstranil tímto jednáním způsobený závadný stav. Dále se může domáhat náhrady škody, vydání bezdůvodného obohacení a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění.¹⁴⁷

Obchodní firma je zpravidla tvořena kmenem (základem) a dodatky, které mohou být charakteru buď dobrovolného, anebo povinného (např. firmy obchodních korporací musí zahrnovat dodatek vyjadřující jejich právní formu – s.r.o., a.s. a podobně

¹⁴⁴DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1, Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3. str. 310.

¹⁴⁵LOCHMANOVÁ, Ludmila. Ochrana obchodní firmy. In: *Právní rádce* [online]. 2007 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-20997610-ochrana-obchodni-frimy>.

¹⁴⁶ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. 968.

¹⁴⁷DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1, Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3. str. 310.

– ty však nedisponují rozlišovací způsobilostí¹⁴⁸). Obecně se vychází z výkladu, že dodatek se dodává k firmě, nikoli za firmu, a tak jeho postavení v rámci obchodní firmy nemusí být nutně na konci.¹⁴⁹ Ustanovení o obchodní firmě nezajišťuje ochranu grafického řešení obchodní firmy, nýbrž pouze jejího slovního vyjádření. Ochranu zvláštní grafické úpravy písma (včetně použití velkých a malých písmen) či specifického uspořádání slov uvnitř firemního označení lze zajistit pouze skrze právo nekalé soutěže či právo ke kombinované ochranné známce.¹⁵⁰

Obchodní firmy a doménová jména se mohou opět ovlivňovat ve dvojím směru. Stejně jako u ochranných známek, tak i u obchodních firem dochází k tomu, že jako jejich znění je zapsáno celé doménové jméno. Jako zajímavou shledávám skutečnost, že k zajištění nezaměnitelnosti obchodních firem postačuje soudům uvedení znaků „www.“ a připojení domény první úrovně. Lze se tak v obchodním rejstříku setkat např. s firmou „SCIO s.r.o.“, ale zároveň i s „www.scio.cz, s.r.o.“. Obvyklejší je však umístění znění obchodní firmy v konkrétním doménovém jméně. V něm může být obchodní firma zmíněna v celém svém rozsahu, ale ve většině případů bývá uváděn pouze firemní kmen bez rozlišujících dodatků. Registrace a užívání doménového jména by poté mělo být ve vztahu k obchodní firmě jiné osoby považováno za neoprávněné v momentě, kdy doménové jméno plní propagační a soutěžní funkci a přitom těží ze shodnosti či zaměnitelnosti s obchodní firmou. Za neoprávněný zásah by měla být také shledána blokační registrace, jejímž cílem by bylo zabránit podnikateli ve využití jeho obchodní firmy v internetové oblasti.¹⁵¹ Při samotném posuzování, zdali došlo k neoprávněnému zásahu do práv k obchodní firmě, je nutné přihlídnout k tomu, jakou adresu s největší pravděpodobností zadá tuzemský zájemce o nabídku osoby, které svědčí obchodní firma. Neúspěšná tak bude obrana založená na tvrzení, že podnikatel

¹⁴⁸LOCHMANOVÁ, Ludmila. Obchodní firma a tvorba firemního kmene I. *Právní rádce*. 2006, č. 12, s. 4-11, ISSN 1210-4817. str. 4.

¹⁴⁹ŠTENGLOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA, Miloš TOMSA a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-354-7. str. 20-23.

¹⁵⁰ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. 968-969.

¹⁵¹PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 157.

má prostor k zaregistrování doménového jména ve znění obchodní firmy pod jinou vrcholnou doménou či za využití pomlček.¹⁵²

Opět může nastat stav, kdy proti právu k obchodní firmě bude stát jiné srovnatelné právo (k jiné obchodní firmě, ochranné známce, všeobecná osobnostní práva apod.). V zásadě by se poté mělo aplikovat pravidlo o dřívější registraci, ale lze se setkat i se soudním rozhodnutím, kdy byl princip priority popřen a jedno z proti sobě stojících práv bylo upřednostněno. Takovým způsobem totiž rozhodl Německý spolkový soud ve sporu o doménové jméno shell.de, ve kterém proti sobě stála německá dceřiná společnost petrochemického podniku Shell a podnikatel Andreas Shell. Soud se vyslovil ve smyslu, že v případě, kdy některý z nositelů jména je obecně znám a očekává se, že pod tímto jménem bude na internetu prezentován, je majitel doménového jména, jenž nemůže mít žádný zvláštní zájem na používání právě této internetové adresy, povinen k němu připojit rozlišující dodatek.¹⁵³

Případná pozdější registrace obchodní firmy by naopak mohla poškozovat držitele dříve zaregistrovaného doménového jména. Ten by mohl namítat, že registrace obchodní firmy shodného znění by zakládala její klamavost a působení podnikatele pod tímto označením naplňuje nekalé soutěžní jednání.¹⁵⁴

5. 3. Doménové jméno a označení původu

V systému práv na označení se setkáváme ještě s jednou oblastí, a tou je označení původu a zeměpisné označení. Smyslem těchto institutů je poskytnout ochranu označení, s nímž spotřebitelé spojují zboží s určitou kvalitou a vlastnostmi danými zeměpisnou oblastí či charakteristickými vlastnostmi dané lokality. Spotřebitelé takto označeným produktům přikládají větší kvalitu, což jejich producentům zajišťuje na trhu výhodnější postavení. Může se však stát, že určitý výrobce bude své zboží označovat

¹⁵²Viz. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 5. 2007, sp. zn. 3 Cmo 441/2006. In: MACEK, Jiří. *Rozhodnutí ve věcech obchodní firmy a nekalé soutěže. II díl. Vydání první.* Praha: C. H. Beck, 2011, 609 s. ISBN: 978-80-7400-410-0. str. 45-47.

¹⁵³ROUČKOVÁ, Kamila. SRN: Spolkový soudní dvůr: Registrace domén v případě obecně známého nositele jména – Shell.de. *Právní rozhledy.* 2002, č. 11, s. 573-576. ISSN 1210-6410. str. 575-576.

¹⁵⁴JANSA, Lukáš. Konflikt domény s ochrannou známkou nebo obchodní firmou. In: *PravoIT.cz* [online]. 2007 [cit. 2016-06-03]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/konflikt-domeny-s-ochrannou-znamkou-nebo-obchodni-firmou>.

chráněným označením původu, ačkoliv jeho produkt nebude pocházet z vymezeného území či nebude dosahovat kvalit spojených s takovým označením. V takovém případě je nutné zakročit, neboť tato osoba nejenže poškozuje výrobce splňující dané podmínky, ale zároveň klame spotřebitele.

Jak vyplývá z předchozího odstavce, právní prameny (národní úpravu nalezneme v zákoně č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení) rozlišují označení původu a zeměpisné označení. Jejich odlišnost spočívá v míře vazby mezi původem zboží (za které se považují také služby) a jeho kvalitativními znaky. Zatímco označením původu se rozumí název oblasti, určitého místa nebo země, používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže jeho kvalita nebo vlastnosti jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory, tak u zeměpisných označení je rozhodné, zda odpovídající vlastnosti zboží lze jeho původu přičíst. Druhým rozdílem je skutečnost, že u označení původu výroba, zpracování a příprava zboží probíhá ve vymezeném území, kdežto u zeměpisného označení postačuje, aby ve vymezeném území probíhal alespoň jeden z těchto procesů.¹⁵⁵

Na rozsah právní ochrany však nemá toto rozlišení žádný vliv. Ta je, stejně jako u ochranných známek, založena na registračním principu (vzniká tedy okamžikem zápisu do zvláštního rejstříku) a existuje vždy ve vztahu ke konkrétnímu zboží. Na rozdíl od ochranných známek ale přihlašovatel nezískává výlučné právo k užívání přihlášeného označení, neboť to je oprávněna využívat každá osoba, jež v daném území vyrábí výrobky, které díky svému původu mají určité znaky, jež jsou dány místem původu výrobku.¹⁵⁶ §23 odst. 1 zákona naopak vymezuje ta jednání, proti kterým jsou zapsaná označení chráněna. Ve vztahu k doménovým jménům se jeví použitelným uvedení jakéhokoliv lživého či klamavého údaje o zeměpisném původu, povaze nebo základních vlastnostech zboží na reklamních materiálech nebo dokumentech týkajících se příslušného zboží (písm. c) a všechna ostatní jednání, která by mohla vést ke klamným domněnkám o skutečném původu zboží (písm. d).

¹⁵⁵§2 zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

¹⁵⁶§8 zákona č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

Konkrétní zásah doménového jména do těchto zapsaných označení si lze představit v momentě, kdy pod doménovým jménem shodného znění s takovým označením je přímo nabízeno či propagováno srovnatelné zboží nevyhovující požadavkům zapsaného označení. V takovém případě by se zákaz tohoto jednání mohla dle §24 domáhat každá osoba.

5. 4. Doménové jméno a jméno člověka

Internetová síť je mimo jiné také vhodným médiem pro sebe prezentaci osob. K tomuto účelu ji proto využívá mnoho celebrit. Opět se ale vyskytují případy, kdy si někdo zaregistruje doménové jméno ve znění shodném se jménem veřejně známé osoby a snaží se její popularity využít např. k osobnímu prospěchu přilákáním návštěvníků na své webové stránky či k dehonestaci takové osoby. Právní normy však poskytují osobám ochranu před zásahy do jejich jména, jakožto jedné z chráněných hodnot osobnosti člověka. Se zvláštní ochranou jména počítají pravidla jak domény .eu, tak i .cz, ve kterých je jméno zařazeno do tzv. „chráněných označení“. Důležitá je však i ochrana jména podle českého právního řádu. Jejím jádrem je oddíl občanského zákoníku (§ 77-80) zabývající se jménem a bydlištěm člověka. § 77 OZ deklaruje právo člověka na ochranu svého jména, na což navazuje § 78 OZ, který spojuje újmu utrpěnou pro neoprávněný zásah do práva ke jménu se zdržovacím a odstraňovacím nárokem.

Jménem člověka se rozumí jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náležejí. Předmět ochrany jména je však nutné chápat v širším rozsahu. Za určitých podmínek je potřeba do něj řadit i odvozenou část jména, jeho počáteční písmena, jeho zdobnělinu či pouze samotné osobní jméno, a to tehdy, jestliže se pro určitou osobu stalo natolik příznačným, že již samo o sobě tvoří dostatečný individualizační znak určité fyzické osoby.¹⁵⁷ Za neoprávněné užití jména není možné považovat jakékoliv označení jménem shodujícím se se jménem, které někomu náleží. Aby mohlo být dané označení shledáno za neoprávněné, musí nastat za okolností, jež by objektivně mohly ve veřejnosti vyvolat dojem, že jde o konkrétní fyzickou osobu.¹⁵⁸ Jsem tedy toho názoru, že v momentě, kdy bude existovat doménové

¹⁵⁷ŠVESTKA, Jiří, DVORÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2. str. 290.

¹⁵⁸Tamtéž.

jméno shodné se jménem určitého člověka a bude pod ním uveřejněna webová stránka způsobilá vyvolat dojem, že se jedná o prezentaci onoho konkrétního člověka, bude se jednat o neoprávněný zásah do práva na jméno. Vzhledem ke komplexnosti ochrany všeobecného osobnostního práva, je jméno člověka chráněno i před zneužíváním takovým způsobem, který zasahuje do dalších dílčích hodnot osobnosti člověka, jako je čest či třeba soukromí člověka.¹⁵⁹

Vzhledem k tomu, že se na světě nachází více osob se stejnými jmény, může mezi nimi docházet ke střetu o doménová jména. V zásadě bychom měli vycházet z toho, že právo každého člověka si zaslouží stejného stupně ochrany a aplikovat pravidlo přednosti. Výjimkou však budou zpravidla jména slavných osobností. Jejich právo může být shledáno silnějším a hodno zvýšené ochrany, což vyplývá ze všeobecného osobnostního práva jako celku, jež má chránit svobodnou možnost každého rozvíjet všestranně svou vlastní osobnost. „Běžný“ člověk by poté musel ustoupit slavnějšímu jmenovci, tím spíš pokud by z této registrace ještě sám těžil či poškozoval práva veřejně známé osoby.¹⁶⁰

¹⁵⁹PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2. str. 170.

¹⁶⁰Tamtéž str. 171.

6. Spory o doménová jména

Již víme, jak se mohou doménová jména dostat do konfliktu s právy na označení. Nyní je však nutné si zodpovědět neméně důležitou otázku, a to jakým způsobem bude daný doménový spor řešen z procesního hlediska. Lze říci, že neexistuje jediný globální přístup k této záležitosti, ale naopak se setkáváme s rozdílnými postupy v rámci jednotlivých domén. Řešení doménových sporů se může obecně odehrávat ve dvou dimenzích, a to buď před soudními orgány, anebo mimosoudní cestou. V počátcích rozvoje internetu se takové spory vyřizovaly před soudními institucemi, což s sebou neslo několik negativ. Tento způsob řízení je nákladný a zároveň se zde opět střetává globální povaha internetu a omezená územní působení národních soudů, což může vést k problémům se správným určením příslušnosti soudu.¹⁶¹ Postupem času se však začaly využívat mimosoudní postupy (ADR¹⁶²), a to ve formě klasického rozhodčího řízení či ve formě řešení sporu infrastrukturním správcem (infrastrukturní ADR).¹⁶³

Zatímco rozhodčí řízení je založeno na smlouvě uzavřené mezi stranami, infrastrukturní ADR stojí na jiném principu. Ten vychází ze skutečnosti, že přihlašovatel doménového jména a každý jeho další držitel se v rámci smlouvy o registraci zaváže podřídit takovému alternativnímu řešení sporu, pokud si ho zvolí stěžovatel. Další rozdíl mezi těmito postupy spočívá v tom, že rozhodčí řízení zakládá překážku litispence a rei iudicatae, zatímco infrastrukturní ADR naopak nevylučuje zahájení řízení před obecnými soudy.¹⁶⁴ Jako určitou nevýhodu tohoto velmi specifického postupu bychom mohli spatřovat ve faktu, že rozhodnutí z něj vzešlé nemůže být exekučním titulem pro nucenou exekuci. Na druhou stranu k výkonu takové rozhodnutí ani není třeba prostředků státního donucení, neboť správci domén se

¹⁶¹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 40.

¹⁶²Alternative Dispute Resolution.

¹⁶³PELIKÁNOVÁ, Radka. *Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě*. Ostrava: Key Publishing, 2012. ISBN 978-80-7418-165-8. str. 197.

¹⁶⁴Tamtéž str. 201-202.

zavazují k implementaci daných rozhodnutí. Z tohoto hlediska se tedy jedná o tzv. samovykonatelné alternativní rozhodovací řízení.¹⁶⁵

Důležité je, že při rozhodování, jakým způsobem se domáhat svých práv, musí stěžovatel zvážit, jaké nároky chce uplatňovat. V řízení v rámci infrastrukturního ADR se lze domáhat nároků souvisejících s doménovými jmény (převod, zrušení), ale pokud by rád dosáhl i náhrady škody, bude muset zvolit jiný postup. Pojďme se podívat, jaké konstrukce a způsoby jsou uplatňovány u generických domén a domén „.cz“ a „.eu“.

6. 1. Řešení sporů o generická doménová jména

Není překvapivé, že zásadní vliv na řešení doménových sporů měla organizace ICANN. Ta si byla vědoma negativ soudních procesů a s ohledem na specifický charakter doménových jmen se snažila zajistit alternativní prostředky pro řešení takových sporů. ICANN se rozhodla k této záležitosti přistoupit obdobně jako při registraci doménových jmen a postavila se do role jakéhosi koordinátora. Úkolem bylo vytvořit obecný rámec a pravidla, ale samotnou rozhodovací funkci svěřit nezávislým subjektům. K vytvoření jednotných pravidel došlo 26. srpna 1999, kdy byl přijat dokument UDRP, který zakotvil systém alternativního řešení doménových sporů. Jedná se o pravidla hmotněprávní povahy určená pro všechny registrátory autorizované ICANN k registrování generických domén. K tomu, aby byla zajištěna univerzální aplikace těchto pravidel, zakotvuje ICANN do akreditačních dohod uzavíraných s registrátory povinnost, aby je tyto zahrnuli ve smlouvách s přihlašovatelem konkrétních doménových jmen. Tím je dosaženo stavu, že všichni držitelé generických doménových jmen jsou nuceni podrobit se proceduře UDRP. Pravidla UDRP mají širší dopad než pouze na generické domény. Někteří národní správci rejstříků totiž tato pravidla přijala do svých registračních podmínek. Těto proceduře jsou tedy podrobena i držitelé některých ccTLDs, například ti, kteří mají doménové jméno zaregistrované pod doménou .ws náležející státu Samoa či .cy přiřazené Kypru.

Druhým dokumentem, který spoluvytváří základ alternativního řešení sporů o generické domény je RUDRP¹⁶⁶, který obsahuje pravidla upravující procesní aspekty.

¹⁶⁵RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 42.

Ten je určen subjektům rozhodujícím v rámci tohoto zvláštního řízení. Stěžovatel, který se chce domáhat svých práv za využití UDRP, se může obrátit právě na jeden z pěti takových subjektů, kteří jsou k rozhodovací činnosti akreditováni ICANN.¹⁶⁷ Konkrétně je mu umožněno volit mezi Asian Domain Name Dispute Resolution Centre, National Arbitration Forum, World Intellectual Property Organization Arbitration and Mediation Center, Czech Arbitration Court – Arbitration Center for Internet Disputes či Arab Center for Domain Name Dispute Resolution. Všechna tato rozhodovací centra postupují dle RUDRP, k nimž ještě vydávají svá doplňková procesní pravidla („Supplemental Rules“).

Proces UDRP se vyznačuje některými specifiky. K samotnému zahájení dochází stížností, která se podává v elektronické formě a spor je většinou řešen skrze on-line metody bez osobního slyšení stran. Výhodou procesu je rychlé projednání, normou je vyřízení sporu do dvou měsíců.¹⁶⁸ Důležité je, že toto alternativní řešení sporu nevyklučuje řízení před soudem, a to ani v momentě, kdy je řízení již ukončeno. Obě strany tudíž mohou předložit spor příslušnému soudu. Držiteli doménového jména, o jehož registraci bylo rozhodnuto tak, že se má zrušit či převést na jinou osobu, je garantována lhůta mezi rozhodnutím a jeho implementací, ve které má možnost registrátorovi osvědčit, že zahájil soudní řešení sporu, čímž pozastaví provedení takového rozhodnutí. Stěžovateli může být při aplikaci UDRP vyhověno pouze ve dvou nárocích, a to buď v požadavku zrušení doménového jména či jeho transferu na sebe samého.

Zásadní otázkou je, čím se rozhodce při svém rozhodování řídí, respektive jaké všechny skutečnosti mu musejí být stěžovatelem prokázány, aby jeho nároku vyhověl. RUDRP stanoví, že rozhodováno je na základě vyjádření stran a předložených dokumentů, a dále v souladu s pravidly UDRP, RUDRP a právními normami či principy, které lze v daném případě považovat za aplikovatelné. Ohledně dokazovaných skutečností klade čl. 4 UDRP v tomto směru požadavek prokázání tří kumulativních

¹⁶⁶Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Momentálně se aplikuje verze přijatá 28. září 2013, plné znění viz. <https://www.icann.org/resources/pages/udrp-rules-2015-03-11-en>.

¹⁶⁷List of Approved Dispute Resolution Service Providers. ICANN [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/providers-6d-2012-02-25-en>.

¹⁶⁸DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-720-1467-6. str. 181.

okolností: 1) napadené doménové jméno je shodného či zaměnitelného znění jako ochranná známka stěžovatele, 2) ve prospěch osoby, která si doménové jméno zaregistrovala, nesvědčí žádná práva či oprávněný zájem k danému jménu a 3) doménové jméno bylo registrováno a užíváno ve zlé víře.

K prvnímu bodu bych rád zmínil, že ačkoliv UDRP, striktně vzato, hovoří o ochranných známkách, z rozhodovací činnosti WIPO vyplývá, že při tomto postupu je poskytována ochrana i jiným statkům. Zvláště bych chtěl zmínit osobní jména. Ta jsou chráněna buďto skrze ochranné známky, pokud jsou takto přímo registrována, anebo skrz konstrukci ekvivalentní ochranným známkám. Stěžovateli je totiž pro účely UDRP umožněno dovolávat se tzv. neregistrované či „common law“ ochranné známky vztahující se k jeho jménu. K založení takovéto ochranné známky však nemusí postačovat pouze fakt, že daná osoba je slavná. Klíčové totiž je, aby bylo jméno užíváno v souvislosti s obchodem a získalo tak druhotný význam spočívající v tom, že podstatná část společnosti ho v této souvislosti vnímá spíše jako označení konkrétního zdroje výrobku než jako jméno určité osoby.¹⁶⁹ Existuje již několik rozhodnutí WIPO dovozujících tuto ochranu. Z posledních let lze zmínit například rozhodnutí ve věci Jim Carrey v. BWI Domains, kdy rozhodující panel dospěl k závěru, že užití jména žalobce ve spojení se zábavním průmyslem poskytuje silné označení původce.¹⁷⁰

Druhý element ve svém důsledku oslabuje ochranu ochranných známek, a to ve prospěch jiných práv a oprávněných zájmů. Jak již bylo naznačeno v části věnující se ochranným známkám, v momentě, kdy lze ve prospěch držitele doménového jména tato práva spatřit, nelze stěžovateli v rámci UDRP řízení vyhovět. Otázkou však zůstává, jaké skutečnosti mohou osvědčit existenci tohoto práva či oprávněného zájmu. Pravidla UDRP nestanovují žádný taxativní výčet těchto okolností, nýbrž demonstrativně naznačují, co by mohlo držiteli posloužit k prokázání jeho práva či oprávněného zájmu. Předně se jedná o situaci, kdy držitel doménového jména jej ještě před oznámením zahájení sporu užíval k poctivým účelům v souvislosti s nabídkou zboží a služeb. Dále

¹⁶⁹WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Second Edition ("WIPO Overview 2.0"). *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0/index.html>.

¹⁷⁰WIPO Domain Name Decision: D2009-0563. *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0563.html>.

se bere v potaz, že držitel je pod doménovým jménem obecně znám i přesto, že pro toto označení nedrží ochrannou známku, anebo že držitel užívá doménové jméno k mimoobchodnímu či poctivému účelu, aniž by jeho záměrem bylo získat komerční výhodu na základě vyvolání omylu u spotřebitelů či poškodit ochrannou známku jiného.

V souvislosti s tímto bodem by nebylo od věci pozastavit se ještě u jednoho zajímavého fenoménu, kterým jsou stránky kritizující určitou společnost. Může tento druh stránek založit oprávněný zájem ve prospěch držitele doménového jména? Na tuto otázku nelze s přesností odpovědět, neboť rozhodovací praxe není v tomto bodě konstantní. Základním argumentem, s kterým se zde operuje, je svoboda projevu. Ta je však někdy namítána pouze jako zástěrka, a registrace doménového jména je vedena úmyslem získat obchodní prospěch. Pokud je však doménové jméno skutečně využíváno ke svobodnému projevu, lze se setkat se dvěma přístupy. Některá rozhodnutí tvrdí, že právo kritiky nemá takový rozsah, aby mohlo odůvodňovat registraci doménového jména stejného či zaměnitelného znění s ochrannou známkou. Obzvlášť jestliže doménové jméno je tvořeno pouze ochrannou známkou samotnou, neboť to by mohlo být chápáno, jako prezentace jejího vlastníka. Existují však rozhodnutí, která upřednostnila svobodu projevu, jako například v případě *Bridgestone Firestone v. Jack Myers*.¹⁷¹ Lze obecně říci, že benevolentněji se přistupuje k případům, kdy doménové jméno vedle ochranné známky obsahuje dodatek typicky difamujícího charakteru (často takto bývá používán dodatek „sucks“).¹⁷²

Pravidla UDRP se také detailněji vyjadřují k poslední podmínce, existenci zlé víry, a to tak, že opět nastiňují, v jakých případech by o ní mohlo být usuzováno. V první řadě se uvádí typická spekulativní registrace doménového jména, která je provedena především za účelem jeho následného prodeje, pronájmu nebo jiného převodu vlastníkovu ochranné známky, či jemu konkurujícímu účastníkovi soutěže, a to za cenu převyšující náklady registrace tohoto doménového jména. Druhým případem je blokační registrace vedená s cílem zabránit vlastníkovu ochranné známky jejímu použití

¹⁷¹WIPO Domain Name Decision: D2000-0190. *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-0190.html>.

¹⁷²WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Second Edition ("WIPO Overview 2.0"). *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0/index.html>.

v odpovídajícím doménovém jménu, především pokud se osoba takového jednání již dopustila opakovaně. Zlá víra by mohla být také dovozována v případě registrace se záměrem narušení hospodářské činnosti jiného soutěžitele či s úmyslem přilákat za účelem zisku na své webové stránky uživatele internetu, a to vytvořením pravděpodobnosti záměny s ochrannou známkou.

6. 2. Řešení sporů o doménová jména .cz

U vrcholných domén národního charakteru se můžeme setkat s několika přístupy. Existence mimosoudního řešení za využití infrastrukturní ADR je odvislá od rozhodnutí národních správců rejstříků. Obecně fungují tyto postupy: 1) národní správce rejstříku převezme pravidla UDRP a podrobí tomuto procesu jím spravované domény, 2) národní správce vytvoří vlastní pravidla mimosoudního řešení sporů (případ domény .cz) nebo 3) žádný alternativní systém není uplatňován, tudíž stěžovateli nezbývá než se obrátit na obecné soudy či rozhodčí orgány¹⁷³.

6. 2. 1. Rozhodčí řízení

Správce „české domény“ CZ.NIC se chtěl držet trendů vytvářejících mimosoudní řešení sporů a od 1. srpna 2004 umožnil osobám, které se cítili doménovým jménem dotčeni na svých právech, snadný přístup k rozhodčímu řízení. Ten byl zajištěn skrze tzv. veřejnou rozhodčí nabídku, vyjádřenou v tehdejších „Pravidlech alternativního řešení sporů“, kterou držitel doménového jména učinil tím, že souhlasil s „Pravidly registrace doménových jmen v ccTLD .cz“, což bylo nezbytné k tomu, aby bylo v jeho prospěch zaregistrováno doménové jméno. Konstrukce této nabídky byla založena na tom, že držitel se neodvolatelně veřejně podrobuje pravomoci Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“), pakliže třetí osoba napadne jemu zaregistrované doménové jméno a zároveň projeví vůli se v této věci podrobit pravomoci tohoto soudu, především tím, že u něj písemně takový spor zahájí. Následné projednání sporu bylo

¹⁷³Takové řešení dosud funguje u domény .sk, kde je dle „Pravidel poskytování jmenného prostoru v internetové doméně sk“ svěřeno rozhodování soudům, eventuálně rozhodcovským soudům dle zvláštního zákona. Od roku 2017 se však doména .sk přesune do režimu druhé skupiny, neboť začnou platit pravidla alternativního řešení sporů, jejichž znění je možné nalézt zde: https://www.sk-nic.sk/documents/pdf/Pravidla_2017_priloha1_Alternativne_riesenie_sporov.pdf.

klasickým rozhodčím řízením dle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

Tento způsob uzavření rozhodčí smlouvy byl v častých případech zpochybňován. Rozhodčí soud se musel pravidelně vypořádat s námitkou nedostatku jeho pravomoci, pomocí které se žalovaná strana chtěla takovému druhu řízení vyhnout. Žalovaní tvrdili, že na základě výše zmíněné veřejné rozhodčí nabídky nemůže dojít k platnému uzavření rozhodčí smlouvy, což opírali o celou řadu argumentů. Rozhodčí soud však trval na bezzávadnosti této konstrukce, přičemž se ve svých odůvodněních pravidelně odvolával na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze¹⁷⁴, v němž tento orgán též vyslovil názor, že takový postup není v rozporu s právem. Předně bylo namítáno, že nedošlo k uzavření rozhodčí smlouvy, neboť nebyly naplněny podmínky kogentní úpravy veřejného návrhu na uzavření smlouvy (§276 - §280 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, dále jen „ObchZ“). Žalovaní totiž tvrdili, že k tomu, aby byla smlouva takto uzavřena, je nezbytné oznámení třetí osoby směřované držiteli doménového jména a obsahující sdělení, že veřejný návrh přijímá, přičemž držitel ještě musí uzavření smlouvy potvrdit. V návaznosti na to tvrdili, že oznámení o přijetí návrhu nemůže být učiněno formou podání žaloby k Rozhodčímu soudu a tudíž tak existuje nedostatek konsensu mezi stranami. Vrchní soud však v předmětném rozhodnutí zmínil, že je nutné v daném případě uplatnit teleologický výklad, z jehož použití dovodil závěr, že potvrzení je nutné pouze tehdy, jestliže má vzniknout jen jedna smlouva a příjemci návrhu musí být potvrzeno, že to byl on, kdo ho přijal první. V námi zkoumané situaci je však návrh učiněn vůči každému, kdo má za to, že je navrhovatelem krácen na svých právech, a příjemce tudíž bezpečně ví, že smlouva vznikla. Nedostatek potvrzení uzavření smlouvy nemá poté za následek neplatnost smlouvy, nýbrž dává dle §279 odst. 2 ObchZ příjemci právo odmítnout uzavření smlouvy. Dále Vrchní soud vyslovil názor, že žaloba k Rozhodčímu soudu a její následné doručení držiteli doménového jména (tedy osobě činící veřejný návrh) vyhovuje oznámení o přijetí návrhu ve smyslu požadovaném §278 ObchZ.

Další výtky směřovaly k nedostatku určitosti stran, mezi kterými má být rozhodčí smlouva uzavřena na základě veřejné nabídky. Žalovaní akcentovali

¹⁷⁴Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3Cmo 367/2010.

neudržitelnost této konstrukce s tvrzením, že rozhodčí smlouva musí být uzavírána přímo s jejími konkrétními stranami tak, aby žalovaná věděla, kdo k této smlouvě přistoupí, přičemž není možné pouze konstatovat, že další stranou může být kdokoliv, kdo k nabídce na uzavření rozhodčí smlouvy přistoupí. Rozhodčí soud se s tímto tvrzením neztotožnil a naopak zastal názor, že platnosti veřejné rozhodčí nabídky není na újmu, že neobsahuje individuální určení strany, v jejíž prospěch se činí, neboť je dostačující, pokud je tato strana určitelná na základě objektivních skutečností. K vymezení osoby, v jejíž prospěch se nabídka činí, uvádí veřejná rozhodčí doložka to, že se aplikuje ve vztahu k osobám, které podají žalobu k Rozhodčímu soudu, kterou napadají příslušné doménové jméno. Tato objektivní skutečnost je dále shledána jako dostačující k individualizaci strany přijímající rozhodčí smlouvu.¹⁷⁵

Jinou namítanou skutečností byl fakt, že rozhodčí smlouva uzavíraná tímto způsobem bude ztížena absolutní neplatností v důsledku nedostatku písemné formy, která je vyžadována §3 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Zmíněné ustanovení sice stanoví, že písemná forma je zachována i při uzavření smlouvy elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení jejich obsahu a určení osob, které rozhodčí smlouvu sjednaly, avšak žalovaný v tomto případě tvrdil, že rozhodčí smlouva nemůže být platně sjednána akceptací všeobecných obchodních podmínek poskytovatele služeb prostým zakliknutím souhlasu s těmito podmínkami, aniž by takové jednání bylo opatřeno elektronickým podpisem. Registrace doménového jména prostřednictvím elektronického formuláře byla učiněna bez takového elektronického podpisu, a tudíž nemohlo dojít ke kvalifikovanému poskytnutí veřejné rozhodčí nabídky směřující k uzavření rozhodčí smlouvy. Ohledně skutečnosti, že veřejný návrh je dán a spojen s určitou žádostí o registraci, odkázal Rozhodčí soud na již zmíněné rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, který v tomto postupu neshledal žádné vady, protože jsou s ním všichni registrovaní účastníci sítě, zájemci o registraci doménových jmen i další uživatelé seznámeni.¹⁷⁶

¹⁷⁵Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00080 ze dne 14. 9. 2011.

¹⁷⁶Viz. také rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00059 ze dne 20. 9. 2011 či rozhodčí nález Rozhodčího soudu při

Co se týká samotné písemnosti, tak Rozhodčí soud uvedl, že použití tzv. zaručeného elektronického podpisu při jednání elektronickými prostředky je samozřejmě možné, avšak ne nezbytné.¹⁷⁷ Základním předpokladem k zachování písemnosti právního úkonu je, aby použité elektronické prostředky umožnily zachycení obsahu právního úkonu a určení osoby, která ho učinila. To ostatně tvrdil i žalovaný. Provedení registrace online přes web registrátora je způsobilé zachytit obsah daného úkonu, stejně jako určit totožnost osoby, která tak činila, neboť ta při tom uvedla své identifikační údaje. K platnosti písemného právního jednání požadoval §40 odst. 3 tehdy účinného občanského zákoníku podpis jednající osoby. Stejný odstavec umožňuje, aby právní jednání činěné elektronickými prostředky bylo podepsáno elektronicky podle zvláštního předpisu. Nadto však lze samotný podpis nahradit mechanickými prostředky v případech, kdy je to obvyklé. Takovým prostředkem může být dle Rozhodčího soudu i pouhé kliknutí myši.¹⁷⁸

V neposlední řadě se žalovaný snažil zpochybnit předmětnou konstrukci s poukazem na fakt, že veřejnou rozhodčí nabídku nečiní dobrovolně, neboť neměl možnost zasáhnout do znění smlouvy. Vrchní soud se však s tímto neztotožnil a jako rozhodující zdůraznil, že případný zájemce má vždy možnost volby, zda se vůbec hodlá na internetu prezentovat a dále pod jakou doménou tak bude činit.¹⁷⁹

K úplnosti bych ještě podotkl, že Vrchní soud v Praze v daném rozhodnutí dodal, že nic nebrání tomu, aby byla veřejná rozhodčí nabídka považována za smlouvu ve prospěch třetího. Taková osoba je ze smlouvy oprávněna v okamžiku, kdy s ní projeví souhlas. Dle názoru soudu opět není třeba úplná individualizace oprávněné osoby, nýbrž postačí stanovení objektivních skutečností, na základě kterých může být individualizována.

Otázka veřejné rozhodčí doložky v Pravidlech registrace doménových jmen se dostala až na půdu Nejvyššího soudu České republiky, a to v důsledku dovolání

Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00233 ze dne 1. prosince 2013.

¹⁷⁷Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00080 ze dne 14. 9. 2011.

¹⁷⁸Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00195 ze dne 8. 4. 2013.

¹⁷⁹Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3Cmo 367/2010.

podaného proti již několikrát zmiňovanému rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Nejvyšší soud se v tomto rozhodnutí (v některých zdrojích označovaném jako rozhodnutí v případě suzuki.cz¹⁸⁰) přiklonil na stranu dovolatele a konstatoval neplatnost rozhodčí doložky uzavřené tímto způsobem. Věc posuzoval taktéž podle §276 a násl. ObchZ a upozornil, že cílem rozhodčí smlouvy je přenést pravomoc rozhodovat spor mezi konkrétními subjekty před rozhodce, přičemž obě strany sporu, respektive budoucího sporu, musí v této smlouvě vyjádřit souhlas s konáním rozhodčího řízení. Avšak veřejné prohlášení učiněné ve smlouvě s registrátorem vůči neurčitému okruhu třetích osob není vyjádřením adresné vůle řešit vzniklé spory v rozhodčím řízení. Dále přisvědčil žalobci v tom, že neodvolatelnost veřejné rozhodčí nabídky je nepřijatelná a že k uzavření smlouvy na základě veřejné nabídky je nutné potvrzení ze strany navrhovatele, k čemuž nedošlo. Nejvyšší soud také odmítl myšlenku, že veřejnou rozhodčí nabídku lze považovat za smlouvu ve prospěch třetí osoby. Souhlasil sice, že u smlouvy ve prospěch třetího postačí, aby oprávněná osoba byla určitelná na základě uvedení objektivních skutečností. Zdůraznil však, že tato nabídka představuje jednostranný neadresovaný právní úkon a ze skutečnosti, že se kdokoliv může cítit dotčen na svých právech a proto podá žalobu k Rozhodčímu soudu, nelze takovou určitelnost dovodit. Doplnil navíc, že cílem rozhodčích smluv je podřídit se pravomoci rozhodčího orgánu, tedy upravit záležitosti procesně právního charakteru, nikoliv hmotněprávní závazek dlužníka vůči věřiteli plnit ve prospěch třetí osoby. Předmětný postupem tedy nemohlo dojít k uzavření rozhodčí smlouvy.

Je zajímavé podívat se, jak na toto rozhodnutí zareagoval Rozhodčí soud ve své další rozhodovací činnosti. Do změny mechanismu mimosoudního řešení sporů o domény .cz totiž pokračoval ve vydávání rozhodčích nálezů i s vědomím existence rozhodnutí v případě suzuki.cz. K takovému postupu se rozhodl v důsledku rekonstrukce soukromého práva, kdy uvedl, že argumentace Nejvyššího soudu v předmětném rozhodnutí není relevantní, neboť se vztahuje k již neúčinné právní úpravě.¹⁸¹ K tomu doplnil, že v momentě, kdy držitel doménového jména prodloužením jeho registrace vyjádří souhlas s pravidly registrace, učiní veřejnou nabídku, na kterou dopadají již

¹⁸⁰Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3895/2011.

¹⁸¹Rozhodčí nálezh Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00287 ze dne 5. 6. 2015.

právní předpisy v ten okamžik účinné. Pokud tedy k prodloužení došlo kdykoliv po nabytí účinnosti současného občanského zákoníku, řídí se jím právní poměry vyplývající z této veřejné rozhodčí nabídky. Rozhodčí soud poté uvádí, že dle §1782 odst. 1 OZ je na základě veřejné nabídky smlouva uzavřena s tím, kdo včas a v souladu s ní návrhovateli nejdříve oznámí, že ji přijímá. Pro vznik smlouvy již tedy není nutné potvrzení návrhatele o jejím uzavření. Celou svou argumentaci ve prospěch jeho pravomoci uzavírá názorem, že se celá záležitost pohybuje v oblasti závazkového práva, které je dispozitivní. Právní úprava tedy dle jeho názoru nezakazuje použitý způsob kontraktace vůči neurčitému okruhu osob.

6. 2. 2. Infrastrukturní ADR

V důsledku zpochybnění možnosti rozhodovat spory o domény .cz v rozhodčím řízení se správce české domény odhodlal k přepracování mimosoudního řešení sporů. Snahou bylo kontinuálně navázat na dosavadní praxi a zachovat alternativu nestranného, rychlého a kvalitního rozhodování. CZ.NIC se v memorandu¹⁸² dohodlo na pokračování spolupráce s Rozhodčím soudem, tentokrát však již na bázi infrastrukturního ADR. Od 1. března 2015 byl v důsledku přepracování „Pravidel alternativního řešení sporů“ zaveden proces obdobný UDRP, jehož správcem byl v souladu s memorandem ustanoven Rozhodčí soud. Ten následně vydal pravidla označená jako „Řád pro řešení sporů o domény .cz“, jejichž účelem je upravit procesní postup při projednávání sporu.

Mechanismus tohoto postupu je na první pohled téměř stejný jako u pravidel UDRP. Shledávám zde však dvě zásadní odlišnosti. Ta první spočívá v okruhu statků, kterým je tímto způsobem poskytnuta ochrana. Zatímco UDRP hovoří pouze o ochranných známkách, česká pravidla zavádí pojem „chráněného označení“, pod nějž lze vedle ochranných známek subsumovat i jiné právem chráněné statky. Tento pojem je vymezen v bodě 2.3. „Pravidel alternativního řešení sporů“ jako právem chráněné označení, přičemž se jedná zejména o zapsané ochranné známky, označení původu a zeměpisné označení, nezapsané označení, obchodní firmu, označení obchodního závodu

¹⁸²Memorandum mezi RS a CZ.NIC ze dne 26. 2. 2015, elektronicky dostupné na https://www.nic.cz/files/nic/RS_Memorandum_26022015.pdf.

či provozovny, jméno, chráněný pseudonym anebo název chráněného literárního či uměleckého díla.

Druhá záležitost se vztahuje ke skutečnostem, které musí žalobce v řízení prokázat. Ty jsou v zásadě stejné jako u pravidel UDRP s tím podstatným rozdílem, že stěžovateli postačuje k úspěchu pouze prokázání shodnosti či zaměnitelnosti doménového jména s chráněným označením, ke kterému má právo, a zároveň buď to, že držitel registroval či získal doménové jméno, aniž by k němu či chráněnému označení měl jiné právo, anebo skutečnost, že doménové jméno je registrováno, získáno či užíváno nikoliv v dobré víře. Lze tedy uzavřít s tvrzením, že oproti pravidlům UDRP je alternativní řešení sporů ve sféře domény .cz konstruováno příznivěji pro osoby mající práva k chráněným označením, neboť je použitelné pro širší okruh osob a zároveň na ně klade nižší požadavky ohledně skutečností, které musejí být prokázány.

Pokud si stěžovatel zvolí tento postup, tak bude o jeho návrhu rozhodovat buďto jeden „expert“ (osoba zapsaná na listině expertů vedenou Rozhodčím soudem) vybraný v souladu s interními předpisy Rozhodčího soudu, anebo panel expertů tvořený třemi členy, přičemž v tomto případě každá ze stran jmenuje jednoho experta a třetího, jim předsedajícího, dosadí Rozhodčí soud. Na experty jsou kladeny požadavky nestrannosti a nezávislosti. Neměli by tedy být na výsledku sporu osobně ani hmotně zainteresováni a při řešení by měli postupovat podle příslušného právního řádu, eventuálně podle zásad spravedlnosti, pakliže s tím obě strany sporu souhlasí. Expert je povinen informovat Rozhodčí soud o všech skutečnostech, které by mohly vést ke vzniku důvodných pochybností ohledně jeho nestrannosti či nezávislosti. Záleží poté na zvážení Rozhodčího soudu, zdali jmenuje experta jiného či ponechá stávajícího. Nedostatek v nestrannosti a nezávislosti experta se mohou dovolávat také strany samotné, a to skrze instrument námitek. Ty musejí být podány do pěti dnů ode dne oznámení jmenování konkrétního experta či ode dne, kdy se straně staly známy skutečnosti zakládající důvodné pochybnosti o požadovaných vlastnostech experta. O této námitce rozhodne Rozhodčí soud bez možnosti následného odvolání proti tomuto rozhodnutí.

Jakmile je expert jmenován, je mu celý spor postoupen. Při vedení řízení by měl zajistit, aby se stranám dostalo spravedlivého a rovnocenného zacházení a aby spor směřoval k rychlému řešení. V této souvislosti je uloženo, aby rozhodnutí bylo písemně

vyhotoveno a zasláno Rozhodčímu soudu do 30 dnů ode dne jmenování experta, ledaže by se vyskytly výjimečné okolnosti odůvodňující prodloužení této lhůty. Expert vychází především z návrhu žalobce a vyjádření odpůrce, avšak na základě svého uvážení si může od stran vyžádat či připustit další tvrzení a dokumenty. Ústní jednání se v zásadě nekonají, jedině pokud by to bylo nezbytné k rozhodnutí sporu. Jinak celá komunikace probíhá skrze zvlášť zřízenou on-line platformu.

Správce domény se v pravidlech zavazuje k provedení rozhodnutí experta, čímž je zaručena vykonatelnost takového rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že se nejedná o rozhodčí řízení, je oběma stranám zachován přístup k obecným i rozhodčím soudům, na které se mohou obrátit kdykoliv před zahájením, v průběhu či po skončení alternativního řešení sporu.

Určitou nevýhodu je možno spatřovat ve finančním zatížení osoby, která se rozhodne bránit svá práva využitím tohoto mimosoudního řešení. Ta je povinna uhradit poplatek za řešení sporu, přičemž to je spolu s podáním formálně bezvadného návrhu podmínkou zahájení tohoto postupu. Výše poplatku roste v závislosti na počtu sporných doménových jmen mezi navrhovatelem a odpůrcem. Minimální částkou, kterou bude muset navrhovatel uhradit (předmětem je 1 – 5 doménových jmen), je podle účinného sazebníku 34 000,- Kč při rozhodování jedním expertem, potažmo 81 000,- Kč jestliže řízení vede panel expertů. Nejzásadnější v této souvislosti však je skutečnost, že při využití tohoto mimosoudního řešení sporu není možné žádné ze stran přiznat náhradu těchto poplatků, jakožto ani náhradu nákladů vynaložených na řešení sporu.

Další záležitostí, která by dle mého mohla vést k určitým procesním obtížím a u které by se dalo zvážit přepracování, je blokáce převodu sporného doménového jména. Na rozdíl od úpravy obsažené v UDRP či v regulaci domény .eu, není se zahájením mimosoudního řešení sporu u Rozhodčího soudu automaticky spojeno zablokování nakládání s předmětným doménovým jménem. Odpůrci v zásadě nic nebrání v průběhu řízení převést doménové jméno na jinou osobu, což může způsobovat komplikace s věcnou legitimací stran sporu. Situace však není až tak bezvýchodná. Stejného efektu totiž lze dosáhnout žádostí žalobce směřované sdružení CZ.NIC za současného prokázání zahájení sporu. CZ.NIC poté pozastaví možnost převodu či zrušení registrace daného doménového jména a to nejdéle na dobu čtyř měsíců. Vedle maximální délky

blokace je stanoveno ještě jedno omezení využití tohoto nástroje. To spočívá ve skutečnosti, že blokaci stejného doménového jména je možné provést nejdříve po dvanácti měsících od uplynutí blokace předchozí. V případě, že by žalobce z těchto důvodů nemohl využít institut blokace, avšak chtěl by vyvolat jeho účinky, zbývá mu možnost požadovat vydání předběžného opatření soudem. To ho však již tlačí do soudního řešení sporu. Myslím tedy, že by stálo za zvážení, zdali se v této záležitosti nepřiklonit k úpravě obsažené v UDRP.

6. 2. 3. Soudní řízení

Konzervativnější způsobem, jak se domáhat svých práv proti doménovému jménu, je využít soudnictví. Myslím, že se jedná o komplikovanější postup, ale na druhou stranu také skýtá své výhody. Těmi je možnost vydání předběžného opatření, v oblasti doménových jmen vcelku využívaný prostředek, a také širší okruh uplatnitelných nároků, především možnost požadovat náhradu škody. Spory a právní věci vyplývající z poměrů soukromého práva se rozhodují v občanském soudním řízení. Vzhledem k tomu, že projednávání doménových sporů není zákonem svěřeno mimosoudním orgánům a s ohledem na to, že při těchto sporech se obvykle namítá zásah do jiných označení či nekalosoutěžní jednání, je v souladu s §7 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (o.s.ř.) založena pravomoc civilních soudů.¹⁸³ Z hlediska příslušnosti soudu je klíčové, jaká práva bude žalobce proti doménovému jménu uplatňovat. Jestliže totiž bude namítat porušení práv z průmyslového vlastnictví (ochranné známky, označení původu), je dle zvláštního zákona k projednání příslušný Městský soud v Praze.¹⁸⁴ Naopak při tvrzeném nekalosoutěžním jednání budou na základě §9 odst. 2 písm. h) v prvním stupni rozhodovat krajské soudy. Ty byly dříve příslušné i v záležitostech ochrany osobnosti a práv k obchodní firmě, ale v důsledku rekodifikace soukromého práva projednávají nyní tyto otázky soudy okresní.

Nejzásadnější rozdíl oproti infrastrukturním ADR shledávám v otázce přijatelných nároků. Zatímco při alternativním řešení sporu je navrhovateli umožněno

¹⁸³HOSTAŠ, Petr (ed.). Praxe při registraci národních domén .cz a řešení sporů. In: JAKL, Ladislav. *Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit*. Praha: VŠVSMV, 2007, s. 43-75. ISBN 978-80-86855-24-0. str. 52.

¹⁸⁴§6 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

domáhat se pouze zrušení či převedení registrace doménového jména, v soudním řízení je mu poskytnut širší okruh možností. Konkrétní přípustné nároky vždy vyplývají z ochrany jednotlivých statků, jejichž zasažení je namítáno, ale v zásadě lze říci, že žalobci se domáhají především zákazu používat doménové jméno, zrušení registrace doménového jména a také převodu doménového jména na žalobce. S posledně jmenovaným nárokem se však v nedávné době objevily potíže. Soudy tradičně takový nárok uznávaly, ačkoliv již v minulosti se proti tomu ozývaly kritické hlasy. Ty upozorňovaly na skutečnost, že takový nárok nevyplývá ze žádného právního předpisu a dále, že tímto postupem soud zvýhodňuje poškozeného oproti třetím osobám, nezúčastněným na soudním řízení. Kritici takovému postupu vytýkali, že soud svým rozhodnutím prakticky vytvoří právní nárok poškozeného na toto doménové jméno. Jakýkoliv jiný subjekt, přestože by mohl mít k označení použitému v doménovém jménu silnější právo, by se již nedomohl zrušení takového rozhodnutí, protože v předcházejícím řízení nebyl účastníkem. Tato třetí osoba by sice mohla vyvolat řízení nové, ale je otázkou jakou by měla šanci na úspěch, když soud v předchozím případě určil, že oprávněným uživatelem doménového jména je žalovaný. Zmiňována byla také spornost vytvoření smluvního vztahu mezi žalobcem a CZ.NIC rozsudkem.¹⁸⁵

V SRN byl nárok na převedení doménového jména popřen již v roce 2001. Shodou okolností se jednalo o již vzpomínaný rozsudek ve věci shell.de. Spolkový soudní dvůr se opřel o argument, že ze zákona není možno dovodit nárok na registraci určitého doménového jména a že jeho přepsáním by zůstali nezohledněni další uchazeči. Je možno se tedy domáhat pouze výmazu doménového jména.¹⁸⁶ České soudnictví nakonec dospělo ke stejnému závěru, došlo k tomu ale o několik let později. Myšlenka nepřípustnosti nárokovat si převod doménového jména byla vyjádřena v rozsudku ve věci globtour.cz¹⁸⁷, který byl již zde také zmiňován v souvislosti s vlastnictvím doménového jména. Nejvyšší soud zdůraznil, že nárok na odstranění závadného stavu má směřovat především k obnovení původního stavu („restitutio in integrum“). Nesouhlasí tak s názorem, že požadavek převodu je správným prostředkem,

¹⁸⁵AUJEZDSKÝ, Josef. Rozsudek ohledně domény ceskapojistovna.cz. Co je špatně? In: *Itpravo.cz* [online]. 2005 [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://itpravo.cz/index.shtml?x=220507>.

¹⁸⁶ROUČKOVÁ, Kamila. SRN: Spolkový soudní dvůr: Registrace domén v případě obecně známého nositele jména – Shell.de. *Právní rozhledy*. 2002, č. 11, s. 573-576. ISSN 1210-6410. str. 576.

¹⁸⁷Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2012, sp.zn. 23 Cdo 3407/2010.

jímž bude závadný stav odstraněn, přičemž toho by mělo být dosaženo uložení povinnosti žalované odhlásit u registrátora pro sebe zaregistrované doménové jméno.

Praktické důsledky tohoto přístupu však mohou být značně nepříznivé pro žalobce, kterému bylo soudem vyhověno. Dojde totiž k uvolnění napadeného doménového jména a to si bude moci najednou kdokoliv zaregistrovat. Mohlo by se tedy stát, že žalobce předběhne jiná osoba, klidně původně žalovaná strana, a ten by si tak musel opět projít sporné řízení a vynutit si zrušení doménového jména.¹⁸⁸ Aby se tomu předešlo, upravilo CZ.NIC „Pravidla registrace doménových jmen“ a vytvořilo specifickou ochrannou lhůtu ve prospěch osoby, která se domáhala zrušení registrace doménového jména. Po dobu jednoho měsíce od zrušení registrace doménového jména není tak umožněno nikomu jinému provést opětovnou registraci téhož doménového jména.

6. 3. Řešení sporů o doménová jména .eu

Již při vytváření domény .eu bylo jasné záměrem vytvořit mimosoudní urovnávání sporů, což je také vyjádřeno v nařízení o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu. To požaduje, aby doménu spravující Rejstřík zavedl zvláštní postup pro právní urovnávání sporů mezi držiteli doménových jmen a osobami domáhajícími se práv ke zvláštním označením.¹⁸⁹ Při tvorbě tohoto postupu měl Rejstřík vzít v potaz doporučení Světové organizace duševního vlastnictví, aby pokud možno zabránil spekulativním a zneužívajícím registracím. V navazujícím nařízení, které upravuje zásady registrace domény .eu, je již obsažena politika mimosoudního urovnávání sporů, která stanovuje obecná pravidla a postupy řešení těchto rozporů. V souladu s touto politikou byla poté přijata „Pravidla pro řešení sporů o domény .eu“, která přebírají obecné zásady řešení sporů vyjádřené v politice a dále rozvádí pravidla procesního charakteru.

Rejstříku bylo umožněno, aby sám vybral poskytovatele, kterému bude vyřizování sporů o doménu .eu svěřeno. Mělo se však jednat o renomovaný subjekt s vhodnou kvalifikací, který bude vybrán na základě objektivních, transparentních a

¹⁸⁸MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3. str. 109.

¹⁸⁹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 42.

nediskriminačních kritérií. Poskytovatelem těchto služeb byl 12. dubna 2005 jmenován Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR.¹⁹⁰ Ten si tuto funkci zachovává i dodnes, a to jako jediný rozhodčí orgán s působností pro všechny členské státy Evropské unie. Tato instituce tak rozhoduje o všech doménách, které lze z pohledu českého občana považovat za nejvýznamnější (.cz, .eu a generické domény).

Proces alternativního řešení sporů o doménu .eu (označován jako .euADR) je v zásadě podobný UDRP, což byl také požadavek evropské legislativy. Držitel doménového jména se v podmínkách registrace zavazuje, že se zúčastní .euADR, pokud proti němu vznesе třetí strana stížnost kvůli spekulativní nebo zneužívající registraci. Vůči pravidlům UDRP zde však nalezneme odchylky, které lze připodobnit k těm, s nimiž se setkáváme v českém prostředí. Konstrukce je sice založena na stejných třech základních elementech, které se v řízení prokazují, ale žalující strana opět nemusí prokázat současně všechny tři. Společně se shodností či zaměnitelností doménového jména s chráněným označením je postačující dokázání buďto registrace doménového jména bez práva či oprávněného zájmu k tomuto jménu, anebo registrace či užívání doménového jména v nedobré víře. Ve vztahu k UDRP je dále odlišné to, že ochrana je poskytována takovým označením, k nimž unijní právo či právo členského státu Evropské unie přiznává ochranu. To zajišťuje širší použitelnost než v případě, kdy jsou chráněny pouze ochranné známky.

Řízení se vede v jednom z úředních jazyků Evropské unie. Jestliže si strany neujednají jinak, vede se řízení v jazyce smlouvy o registraci doménového jména.¹⁹¹ Rozhodnutí ve věci je opět vyhrazeno buďto jednomu rozhodci, anebo tříčlennému senátu, jestliže si tak přeje alespoň jedna strana. Ten se ustanovuje trochu odlišně než při sporech o doménu .cz. Jednoho člena určí Rozhodčí soud z jím vedeného seznamu rozhodců a zbylé dva členy vybere ze dvou seznamů kandidátů předložených stranami, přičemž z obou těchto seznamů vybere po jednom rozhodci. Kandidáty mohou být pouze osoby zapsané v seznamu rozhodců Rozhodčího soudu. Specifikem .euADR je, že kromě klasického řízení proti držiteli doménového jména, upravuje dále druhý druh

¹⁹⁰DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9. str. 62.

¹⁹¹RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 47.

sporu, a to ohledně rozhodnutí Rejstříku. Každý se totiž může touto cestou domáhat zrušení rozhodnutí Rejstříku, které je dle jeho tvrzení v rozporu s nařízeními upravujícími doménu .eu.

Rozhodnutí v .euADR je pro strany závazné a není možné proti němu podat odvolání. Rejstřík ho musí vykonat do třiceti dnů od oznámení účastníkům řízení. Zároveň však není stranám odepřena možnost obrátit se na soudní orgány. Pakliže je ve vzájemné jurisdikci¹⁹² zahájeno soudní řízení do třiceti dnů od oznámení rozhodnutí, ke změně v registru nedojde a vyčká se soudního rozhodnutí.¹⁹³

¹⁹²Tou se rozumí místní příslušnost soudu podle hlavního místa podnikání „Registrátora“ (elektronické podatelny), je-li to tak zvoleno v registrační smlouvě a je-li takto určený soud na území Evropské unie nebo podle adresy žalované strany uvedené v databázi rejstříku v době podání žalobního návrhu. V případě žaloby proti rejstříku, je jím hlavní místo podnikání rejstříku. (RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. .eu domain name: .eu doména. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9. str. 53-54).

¹⁹³MEJŠNER, Pavel. Spory o doménová jména v doméně „.eu“ - poslední změny. In: *Epravo.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/spory-o-domenova-jmena-v-domene-eu-posledni-zmeny-60543.html>.

7. Závěr

Domény jsou v současnosti lidmi vnímány jako něco naprosto obyčejného. Zacházíme s nimi prakticky každodenně, aniž bychom si většinou uvědomovali, jak podstatnou roli pro plynulé fungování internetu představují. Při detailnějším pohledu však zjišťujeme, že domény s sebou přinášejí určité komplikace, či přinejmenším pochybnosti. Pro právo je výzvou se s tím vypořádat a zajistit souladné fungování doménových jmen v rámci právního řádu.

Po dlouhou dobu byla tato problematika v naší zemi na okraji pozornosti. Vzrůstající obchodní činnost na internetu a jeho všeobecné využívání začalo postupně přitahovat stále větší pozornost odborné veřejnosti. S ohledem na to, že nebyl a stále v českém prostředí není právní předpis zvláště vyjadřující se k doménovým jménům, nahrává taková situace různým polemikám o tom, jaký způsobem by měla být z hlediska práva uchopena. Tradičním předmětem diskuzí je otázka, zdali je možné považovat doménová jména za věci v právním smyslu a dále za předmět vlastnického práva. Za účinnosti předcházejícího občanského zákoníku se ustálil převažující názor veřejnosti spočívající v přesvědčení, že je za věci považovat nelze. Z této premisy vycházely v zásadě i obecné soudy.

Příprava nové občanskoprávní úpravy vzbuzovala očekávání, jestli si její autoři na doménová jména vzpomenu a rozhodnou se pro jejich explicitní zakotvení, což by mohlo udělat v této problematice jasno. K takovému kroku se však nepřistoupilo. I přesto ale došlo ke změně vnímání doménových jmen a to v důsledku širšího pojetí věci v právním smyslu. Dnes tedy panuje shoda, že ta jsou z právního hlediska věcmi, a to konkrétně nehmotnými a movitými. Situace by se tak nyní mohla na první pohled zdát jasná. To však nelze říci, neboť v odborných publikacích se začaly objevovat nové rozpory, tentokrát ohledně povahy práv vztahujících se k doménovým jménům. Tato práce nabídla jak pohled razící jasnou existenci vlastnického práva, opřený především o jazykový výklad, tak i názor opačný. Jeho zastánci tvrdí, že je rozhodující, zdali stát výslovně zevnějším označením přizná absolutní majetková práva, a svým oponentům zároveň vytýkají nesystematičnost jejich pojetí, neb by tím došlo k znevýhodnění zvláštních práv k označení vůči doménovým jménům, kterým by byla poskytována

výhodnější ochrana. V tento moment lze těžko říci, jaký názor převáží. Zásadní bude, jak se k celé otázce nakonec postaví soudy.

Základní premisou této práce byla skutečnost, že systém doménových jmen je v současné podobě vlastně předurčen k tomu, aby docházelo k zásahům do specifických chráněných označení. V praxi je poté zapotřebí citlivě zvažovat, zdali má být těmto označením poskytnuta ochrana ve vztahu k doménovým jménům. Nelze totiž říci, že získání práva k chráněnému označení s sebou přináší jakési vyhrazení stejně znějící domény ve prospěch oprávněného. To je obzvlášť nepředstavitelné v okamžiku, kdy se ve světě vyskytuje více takových označení shodného znění. Obecně lze říci, že pak by měl být uplatněn princip časové priority, tudíž ochrana by byla poskytnuta první oprávněné zaregistrované osobě. Setkali jsme se však také s názory, že určité právo může být shledáno silnějším a proto být upřednostněno, s čímž korespondují i některá rozhodnutí.

Obsah této práce se podrobněji věnuje některým specifickým označením a jejich vztahu k doménovým jménům. Snahou bylo vymezit předpoklady, za kterých lze usuzovat zásah do těchto označení. Nejvíce pozornosti bylo v tomto ohledu věnováno ochranným známkám. Jsou to totiž právě ony, jejichž ochrana je v prostředí domén akcentována nejvíce. Při uplatňování nároků z titulu práv k ochranné známce nesmí však stěžovatel zapomínat na některé její charakteristické vlastnosti. Jedná se o specialitu a teritorialitu známkoprávní ochrany, přičemž zvlášť na druhou jmenovanou by měl být v prostředí internetu kladen důraz. Vedle nich jsem dále přistoupil k rozboru obchodní firmy, označení původu a jména člověka ve vztahu k doménovým jménům. I těmto statkům poskytuje právo v doménovém prostředí ochranu.

Specifikem ochrany doménových jmen je procesní způsob, který je při ní uplatňován. Organizace spravující domény totiž většinou přistoupily k vytvoření zvláštní procedury spočívající v samovykonatelném alternativním rozhodovacím řízení. To umožňuje rychle řešení doménových sporů, navíc skrze on-line platformu bez nutnosti osobního slyšení stran. Ještě jednu výhodu v tomto postupu shledávám. Rozhodování je totiž svěřeno pečlivě vybraným osobám, což by mělo zajistit jeho odbornost.

Bude zajímavé sledovat budoucí vývoj v oblasti domén. S napětím očekávám, jakým způsobem přistoupí soudy k existenci vlastnického práva k doménovému jménu. Osobně si nemyslím, že by současný systém vyžadoval zásadní změny. Na druhou stranu si dokáží představit dílčí úpravy, jejichž použití by se mohlo zvážit. Často oceňovaným atributem doménových jmen je jejich snadná a rychlá registrace. Myslím, že bychom se měli snažit toto v rámci mezí zachovat, avšak nelze to absolutně prosazovat na úkor práv třetích osob. Dle mého názoru by pozornost měla především směřovat k nástrojům předcházejícím spory jako takové. Jedním z takových prostředků je používání tzv. sunrise periods, při kterých mohou doménová jména přednostně registrovat držitelé chráněných označení. Tento postup by se měl používat při zavádění všech nových domén nejvyššího řádu.

Toho však přirozeně nelze využít u již zavedených domén, a tak je třeba uvažovat o jiných nástrojích. Zde bych se inspiroval mechanismy aplikovanými u tzv. nových generických domén nejvyššího řádu a rozšířil je i na jiné TLDs. Konkrétně bych byl pro vytvoření databázi chráněných označení spravovaných ICANN ve vztahu ke generickým doménám a správci národních domén ve vztahu k jimi spravovaným doménám. Držitelé chráněných označení by poté mohli za určitý poplatek přihlásit svá označení do této databáze. V momentě, kdy by si kdokoliv chtěl zaregistrovat doménové jméno znějící shodně s označením v databázi, byl by na takovou skutečnost upozorněn. V případě, že by tím nebyl odrazen a stejně si dané doménové jméno přihlásil, systém by upozornil držitele dotčeného označení, který by mohl rychle zvážit potencionální kroky ke své ochraně. Za účelem hromadnějšího využívání toho nástroje bychom mohli uvažovat o finanční stimulaci spočívající v tom, že osobě, jež v následujícím mimosoudním řešení ubrání své chráněné označení, by byl správcem domény nahrazen poplatek za toto řízení. Správce by poté tuto částku mohl požadovat jako smluvní pokutu po osobě, která si i přes varování potencionálního konfliktu zaregistrovala doménové jméno.

Ohledně procesu UDRP již nějaký čas vyvstává otázka, zdali by neměl poskytovat ochranu i jiným statkům než pouze ochranným známkám. Ačkoliv rozhodci svým výkladem dokáží rozšířit dopad UDRP i na záležitosti, u kterých bychom si to na první pohled nepředstavili, myslím, že v rámci uniformity a přehlednosti by bylo

vhodné po vzoru úpravy domény .eu rozšířit výčet chráněných označení. Tím se dostávám k ještě jedné záležitosti, která se setkává s kritikou. Během tvorby této práce jsem zaznamenal nářky nad skutečností, že rozhodování jednotlivých panelů není vždy konzistentní, což potvrzuje i shrnutí vypracované WIPO hodnotící různé aspekty procesu UDRP. Rozumím, že někdy je náročné udržovat jednotnost rozhodování, zvláště když účastníci spadají pod různé jurisdikce, ale přesto by jednou z nejpodstatnějších vlastností jakéhokoliv rozhodovacího procesu měla být určitá předvídatelnost jeho závěru. Vytvořil bych tedy orgán druhé instance, ke kterému by se jednotlivé případy mohly dostat na základě opravného prostředku s přípustností založenou na skutečnosti, že určitá otázka je jednotlivými panely posuzována odlišně.

Úplným závěrem bych ještě zmínil, že ačkoliv primární účel mimosoudních řešení doménových sporů spočívá v poskytnutí co možná nejrychlejší ochrany osobám, jejichž chráněná práva jsou narušována doménovými jmény, hrozí zneužití těchto systémů k poškození držitelů doménových jmen. Se zahájením sporu dochází buďto automaticky či na žádost k zablokování předmětného doménového jména, které tak nemůže být z držitele převedeno na jinou osobu. V samotném institutu blokace problém nevidím, spíše naopak, ale i přes jeho pozitiva si dokáží lehce představit, jak ho využít ke zmaření lukrativního prodeje doménového jména mého obchodního konkurenta. Jsem tedy toho názoru, že blokace by měla být obligatorně spojena s povinností stěžovatele složit peněžitou jistotu, ze které by se mohl držitel doménového jména v případě škody uspokojit, jestliže by řízení dopadlo v jeho prospěch.

Seznam zkratek

ACPA	Anticybersquatting Consumer Protection Act
ADR	Alternative Dispute Resolution
ARPANET	Advanced Research Projects Agency NETwork
ccTLD	country code Top Level Domain
CZ.NIC	zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC
DNS	Domain Name System
DNSSEC	Domain Name System Security Extensions
.euADR	alternativního řešení sporů o doménu .eu
EURid	European Registry for Internet Domains
FICORA	Finnish Communications Regulatory Authority
FTP	File Transfer Protocol
gTLD	generic Top Level Domain
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
IDN	Internationalized Domain Names
IPv4	Internet Protocol version 4
IPv6	Internet Protocol version 6
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OchrZn	zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Rejstřík	správce domény .eu
RFC	Request for Comments
Rozhodčí soud	Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

RUDRP	Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
SLD	Second Level Domain
sTLD	sponsored Top Level Domain
TCP/IP	Transmission control protocol/Internet protocol
TLD	Top Level Domain
UDRP	Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
URL	Uniform Resource Locator
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VoIP	Voice over Internet Protocol
WIPO	World Intellectual Property Organization
WWW	World Wide Web

Seznam použité literatury a pramenů

Knižní publikace

DISMAN, Marek. *Právní úprava domény ".eu"*. Praha: Linde, 2011, 199 s. ISBN 978-80-7201-852-9.

DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a aktivit WIPO*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-720-1467-6.

DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a kol. *Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-935-9.

DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-326-5.

DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA a Michaela ZUKLÍNOVÁ. *Občanské právo hmotné. Svazek 1, Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3.

ELIÁŠ, Karel. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-922-2.

FIALA, Josef a Milan KINDL. *Občanské právo hmotné*. Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2007. Právnícké učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-058-1.

HORÁČEK, Roman, Eva BISKUPOVÁ a Zuzana DE KORVER. *Práva na označení a jejich vymáhání: zákon o ochranných známkách, zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-569-5.

HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-417-9.

JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, ISBN 978-80-86855-87-5.

JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, ISBN 978-80-87956-01-4.

JAKL, Ladislav. *Právní ochrana duševního vlastnictví*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2011. ISBN 978-80-86855-78-3.

JAKL, Ladislav. *Uplatňování doménových jmen v rámci podnikatelských aktivit*. Praha: VŠVSMV, 2007, s. 43-75. ISBN 978-80-86855-24-0.

MACEK, Jiří. *Rozhodnutí ve věcech obchodní firmy a nekalé soutěže. II díl. Vydání první*. Praha: C. H. Beck, 2011, 609 s. ISBN: 978-80-7400-410-0.

MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. *Pojetí doménových jmen ve vybraných perspektivách a jejich důsledky*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-227-3.

PELIKÁNOVÁ, Radka. *Ekonomické, právní a technické aspekty doménových jmen v globální perspektivě*. Ostrava: Key Publishing, 2012. ISBN 978-80-7418-165-8.

PELIKÁNOVÁ, Radka. *Právní aspekty doménových jmen*. Praha: Linde, 2000, 210 s. ISBN 80-720-1245-2.

RABAN, Přemysl a Marie MORAVCOVÁ. *.eu domain name: .eu doména*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9525-9.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA, Miloš TOMSA a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-354-7.

ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2.

ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-546-7.

ŠVESTKA, Jiří a Jan DVOŘÁK. *Občanské právo hmotné*. 5., jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-80-7357-466-6.

Časopisecké zdroje a odborné články

AUJEZDSKÝ, Josef. Rozsudek ohledně domény ceskapojistovna.cz. Co je špatně? In: *Itpravo.cz* [online]. 2005 [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://itpravo.cz/index.shtml?x=220507>.

BEAL, Vangie. The Difference Between the Internet and World Wide Web. In: *Webopedia: Online Tech Dictionary for IT Professionals* [online]. 2010 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://www.webopedia.com/DidYouKnow/Internet/Web_vs_Internet.asp.

BEAL, Vangie. What is The Difference Between IPv6 and IPv4? In: *Webopedia: Online Tech Dictionary for IT Professionals* [online]. 2010 [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: http://www.webopedia.com/DidYouKnow/Internet/ipv6_ipv4_difference.html.

FRIMMEL, Martin. Právní aspekty doménových jmen (Problémy z praxe a jejich řešení). *Právní rádce*, 2000, č. 8, s. I–XVI, ISSN 1210-4817.

GOLOVÁ, Kristýna. *Cybersquatting a jiné případy neoprávněných zásahů do doménových jmen*. Brno, 2014. Diplomová práce.

HAKL, Martin. Doménové jméno, obchodní firma a ochranné známky v síti internet. In: *Epravo.cz* [online]. 2011 [cit. 2016-06-07]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/domenove-jmeno-obchodni-firma-a-ochranne-znamky-v-siti-internet-72328.html>.

JANSA, Lukáš. Cybersquatting a jeho podoby. In: *PravoIT.cz* [online]. 2008 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/cybersquatting-a-jeho-podoby>.

JANSA, Lukáš. Konflikt domény s ochrannou známkou nebo obchodní firmou. In: *PravoIT.cz* [online]. 2007 [cit. 2016-06-03]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/konflikt-domeny-s-ochrannou-znamkou-nebo-obchodni-firmou>.

LAVRUSHIN, Konstantin. Doménové jméno ve světle NOZ. *Rekodifikace a praxe*. 2013, č. 5, s. 4-6. ISSN 1805-6822.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. Ochrana obchodní firmy. In: *Právní rádce* [online]. 2007 [cit. 2016-06-08]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-20997610-ochrana-obchodni-frimy>.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. Obchodní firma a tvorba firemního kmene I. *Právní rádce*. 2006, č. 12, s. 4-11, ISSN 1210-4817.

MACGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. (Ne)jasné pojetí doménových jmen a jejich režimu v novém občanském zákoníku. *Rekodifikace a praxe*. 2015, č. 1, s. 5-13. ISSN 1805-6822.

MALIŠ, Petr. Ochrana doménových jmen prostřednictvím ochranné známky. In: *PravoIT.cz* [online]. 2009 [cit. 2016-06-02]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/ochrana-domenovych-jmen-prostrednictvim-ochranne-znamky>.

MALIŠ, Petr. Právní povaha doménových jmen – I. Díl. In: *PravoIT.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/pravni-povaha-domenovych-jmen-i-dil>.

MEJŠNER, Pavel. Spory o doménová jména v doméně „eu“ - poslední změny. In: *Epravo.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/spory-o-domenova-jmena-v-domene-eu-posledni-zmeny-60543.html>.

PETERKA, Jiří. DNS In: eArchiv [online]. 1998 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/a98/a816k180.php3>.

PETERKA, Jiří. Na počátku byl ARPANET.... In: eArchiv [online]. 1995 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/a95/a504c502.php3>.

ROUČKOVÁ, Kamila. SRN: Spolkový soudní dvůr: Registrace domén v případě obecně známého nositele jména – Shell.de. *Právní rozhledy*. 2002, č. 11, s. 573-576. ISSN 1210-6410.

ROUSE, Margaret. TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). In: *Networking information, news and tips - SearchNetworking* [online]. 2008 [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://searchnetworking.techtarget.com/definition/TCP-IP>.

SEHNÁLEK, David. Právní povaha doménového jména. In: *Itpravo.cz* [online]. 2003 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>.

SURÝ, Ondřej. DNSSEC část první aneb je potřeba začít od píky. In: *CZ.NIC* [online]. 2011 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.nic.cz/files/nic/doc/Securityworld_DNSSEC_062011.pdf.

TELEC, Ivo. Nový občanský zákoník ve společnosti sítí. *Právní rozhledy*. 2012, č. 23-24, s. 853-855. ISSN 1210-6410.

TELEC, Ivo. Vzácnost, jedinečnost a duševní vlastnictví. *Právník*, 2014, č. 11, s. 970-987. ISSN 0231-6625.

Další prameny

About the Program. *ICANN New gTLDs* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <https://newgtlds.icann.org/en/about/program>.

.ARPA Zone Management. *Internet Assigned Numbers Authority* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.iana.org/domains/arpa>.

Co je to Internet? *IT Slovník – počítačový slovník* [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://it-slovník.cz/pojem/internet>.

Co je URL. *Adaptic* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.adaptic.cz/znalosti/slovnicek/url/>.

.EU ccTLD Registry Agreement. *ICANN* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <https://www.icann.org/en/system/files/files/eu-icann-ra-23jun05-en.pdf>.

.eu Alternative Dispute Resolution Rules. *Arbitration centre for .eu disputes* [online]. [cit. 2016-06-16]. Dostupné z: http://eu.adr.eu/html/en/adr/adr_rules/eu%20adr%20rules.pdf.

EUR-Lex - 32002R0733 - EN - EUR-Lex. *EUR-Lex* [online]. 2002 [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32002R0733>.

EUR-Lex - 32003D0375 - EN. *EUR-Lex* [online]. 2003 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003D0375:EN:HTML>.

EUR-Lex - 32015R2424 - EN - EUR-Lex. *EUR-Lex* [online]. 2015 [cit. 2016-05-31]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32015R2424&qid=1466417172219>.

EUR-Lex - 32015L2436 - EN - EUR-Lex. *EUR-Lex* [online]. [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32015L2436&qid=1466417452393>.

EURid's Progress report 2016 Q3. In: EURid [online]. 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: https://eurid.eu/media/filer_public/5a/0c/5a0c6107-6038-47c8-8e1b-8db070928ea8/quarterly_report_q3_2016.pdf.

History of .museum. *About .museum* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://about.museum/background/>.

IDN – Internationalized domain names [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://xn--hkyrky-ptac70bc.cz/>.

List of Approved Dispute Resolution Service Providers. *ICANN* [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/providers-6d-2012-02-25-en>.

Memorandum mezi Rozhodčím soudem a sdružením CZ.NIC ze dne 26. 2. 2015. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-06-15]. Dostupné z: https://www.nic.cz/files/nic/RS_Memorandum_26022015.pdf.

New gTLD Statistics [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <https://ntldstats.com/>.

O DNSSEC. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.dnssec.cz/>.

O doménách a DNS. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.nic.cz/page/312/o-domenach-a-dns/>.

Pravidlá alternatívneho riešenia sporov. *SK-NIC* [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: https://www.sk-nic.sk/documents/pdf/Pravidla_2017_priloha1_Alternativne_riesenie_sporov.pdf.

Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz. *CZ.NIC* [online]. [cit. 2016-06-15]. Dostupné z: <https://www.nic.cz/files/nic/PravidlaCZod20160515.pdf>.

RFC 1034. *IETF Tools* [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://tools.ietf.org/html/rfc1034>.

RIS - Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch §285 - Bundesrecht konsolidiert. *Bundeskanzleramt RIS Informationsangebote* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://goo.gl/bZN4WH>.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ohledně domény "ceskapojistovna.cz". *ITpravo.cz* [online]. 2005 [cit. 2016-06-06]. Dostupné z: <http://itpravo.cz/index.shtml?x=218427>.

Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (the "Rules"). *ICANN* [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/udrp-rules-2015-03-11-en>.

Řád pro řešení sporů o domény .cz. *Rozhodčí centrum pro spory o domény .cz* [online]. [cit. 2016-06-15]. Dostupné z: http://domeny.soud.cz/html/cz/adr/adr_rules/rad2015.pdf.

Services of Internet. *IT – Informatics Alphabet* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.informatics.buzdo.com/p914-internet-services.htm>.

Statistika soudních rozhodnutí z 30. 12. 2015. In: *CZ.NIC* [online]. 2015 [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: https://www.nic.cz/files/nic/20151230_statistika-sporu.xlsx.

Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. *ICANN* [online]. [cit. 2016-06-14]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en>.

WIPO Domain Name Decision: D2000-0190. *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2000/d2000-0190.html>.

WIPO Domain Name Decision: D2009-0563. *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2009/d2009-0563.html>.

WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Second Edition ("WIPO Overview 2.0"). *World Intellectual Property Organization* [online]. [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0/index.html>.

15 U.S. Code § 1114 - Remedies; infringement; innocent infringement by printers and publishers. *LII / Legal Information Institute* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/15/1114>.

15 U.S. Code § 1125 - False designations of origin, false descriptions, and dilution forbidden. *LII / Legal Information Institute* [online]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/15/1125>.

2013 Registrar Accreditation Agreement. *ICANN* [online]. [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <https://www.icann.org/resources/pages/approved-with-specs-2013-09-17-en>.

Právní předpisy

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele.

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti.

Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu.

Nařízení Komise (ES) č. 874/2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně .eu a zásady, jimiž se řídí registrace.

Nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Evropské unie.

Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957 vyhlášená pod č. 118/1979 Sb.

15 U.S.C Commerce and Trade, federální zákon USA.

Soudní a jiná rozhodnutí

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 6. 3. 2014, sp. zn. III ÚS 2912/12.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. 32 Odo 447/2006.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 4. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3407/2010.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. 23 Cdo 3895/2011.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. 9 As 23/2015.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2004, sp. zn. 3 Cmo 293/2003.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 5. 2007, sp. zn. 3 Cmo 441/2006.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 3Cmo 367/2010.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2006, sp. zn. 15 Cm 46/2004.

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00059 ze dne 20. 9. 2011.

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00080 ze dne 14. 9. 2011.

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00195 ze dne 8. 4. 2013.

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00233 ze dne 1. prosince 2013.

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky ve sporu č. 00287 ze dne 5. 6. 2015.

Rozhodnutí Arbitrážního a mediačního centra WIPO D2000-0190 Bridgestone Firestone, Inc., Bridgestone/Firestone Research, Inc., and Bridgestone Corporation v. Jack Myers.

Rozhodnutí Arbitrážního a mediačního centra WIPO D2009-0563 Jim Carrey v. BWI Domains.

Rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 20. 4. 2011, sp. zn.: O-474019.

Rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 29. 5. 2012, sp. zn.: O-483013.

Abstrakt

Právní ochrana domén ve vztahu k právům na označení

Cílem této diplomové práce je poskytnout informace o vztahu doménových jmen a práva, se zvláštní pozorností věnovanou právům na označení. Čtenář je seznámen s klasifikací doménových jmen v rámci českého právního řádu, jejich možných konfliktů s jinými právy a postupy, které je možné uplatnit k jejich ochraně. Práce reflektuje změny vyvolané novým pojetím soukromého práva a nedávnými rozhodnutími soudů, především ve vztahu k mimosoudním řešením sporů. Ke správnému pochopení této problematiky je zapotřebí také znát technické aspekty doménových jmen a internetu, a proto je i toto dílčí téma v práci zahrnuto.

Práce se skládá ze čtyř tematických částí. První část, která je tvořena druhou a třetí kapitolou, se zabývá fungováním internetu a IP adres, procesem registrace doménových jmen a jejich složením, správou a hlavními funkcemi. Ta je následována druhou částí, která je reprezentována čtvrtou kapitolou, hodnotící postavení doménových jmen v právním systému České republiky, zejména z hlediska otázky, zdali jsou doménová jména předmětem vlastnického práva či nikoliv. V této části jsou prezentovány argumenty odborné veřejnosti jak ve prospěch, tak i v neprospěch takové koncepce.

Stěžejními částmi jsou pátá a šestá kapitola. První věnuje pozornost vztahu mezi doménovými jmény a konkrétními právy na označení, jmenovitě ochrannými známkami, obchodními firmami, označeními původu a jmény fyzických osob. Práce popisuje případy, kdy jsou tato práva porušována doménovými jmény a jak proti tomu mohou být chráněna. Poslední kapitola se zaměřuje na procesní aspekty sporů o doménová jména. Zde jsou poskytnuty informace o postupech, které jsou využívány k řešení doménových sporů, se zvláštním zaměřením na alternativní řešení sporů. Nejvíce pozornosti je poté věnováno řešení sporů v rámci domény .cz, kde v poslední době nastalo několik zásadních změn, především v záležitosti přípustnosti rozhodčího řízení.

Abstract

Legal protection of domains in relation to the right of indication

The aim of this master thesis is to provide information about the relation between domain names and law, with particular attention paid to rights of indication. The reader will become acquainted with the classification of domain names within the Czech legal system, their possible conflicts with different rights, and procedures which can be used for their protection. The thesis reflects changes caused by the new conception of private law and recent judicial decisions, mainly regarding alternative dispute resolutions. In order to understand this issue, it is also necessary to be familiar with the technical aspects of domain names and the Internet, and therefore this subtopic is included in the thesis as well.

The thesis consists of four topical parts. The first one, which is made up of the second and the third chapter, deals with the functioning of the Internet and IP addresses, the registration process of domain names, and their composition, management and main functions. It is followed by the second part, which is represented by the fourth chapter, evaluating the position of domain names in the legal system of the Czech Republic, especially in terms of the question whether domain names are the subject of ownership or not. In this part there are presented experts' arguments both in favour and against this conception.

The crucial parts of the thesis are the fifth and the sixth chapters. The first one concentrates on the relation between domain names and the specific rights of indication, namely trademarks, company names, designations of origin and names of individuals. The thesis describes cases when these rights are violated by domain names, and how they can be protected against it. The last chapter focuses on procedural aspects of domain names disputes. There are provided information about procedures which are used in order to resolve domain disputes, with specific emphasis on alternative dispute resolutions. The biggest attention is then paid to dispute resolutions within the .cz domain where some major changes have occurred in recent times, mainly in terms of the admissibility of arbitration proceedings.

Klíčová slova: doménové jméno, doména, práva na označení, alternativní řešení sporů

Key words: domain name, domain, right of indication, alternative dispute resolution